

POSTOJNSKI PREPIH

JANUAR 2019 92 LETNIK 13

OBČINA
POSTOJNA

Ivana Hreščak, članica Šahovskega kluba Postojna, in Žiga Požar, član Kegljaškega kluba Proteus, sta naša najboljša športnica in športnik leta 2018. Odlični rezultati, ki sta jih osvojila na državnih, evropskih in svetovnih tekmovanjih kot člana ekip in kot posameznika, niso prišli čez noč ali sami po sebi. Športniki dobro vedo, da za uspehe ni dovolj le talent, ampak tudi vztrajno delo. Zato se pridružujemo vsem iskrenim čestitkam najboljšima in vsem ostalim prejemnikom priznanj Športne zveze Postojna.

Ni nepomembnih projektov

Prazniki in čas analiz so zdaj že zdavnaj minili. Prihajajo nove proslave in dela prosti dnevi, s katerimi se bomo posvetili predvsem kulturi in uveljavljanju lastne narodnostne pravice. Kultura nekega naroda namreč določa tudi njegovo identiteto. S prepoznavanjem tega se lahko vzporedno posvetimo tudi drugim področjem slovenske družbe, države in lokalnega okolja.

Med prvimi v državi smo sprejeli vse proračunske dokumente, s katerimi bomo nadaljevali razvojno ter investicijsko strategijo, glavni poudarki pa bodo posvečeni šolstvu, saj bomo letos predvidoma začeli graditi prizidek osnovni šoli Antona Globočnika, s katerim bomo dolgoročno rešili prostorsko stisko. Ravno tako nujno potrebujemo nov vrtec, za katerega bomo aktivnosti začeli intenzivneje izvajati v tem letu.

To sta torej primarna projekta. Seveda bomo iskali tudi možnosti, da Postojna čim prej dobi bazen, da razširimo park v mestnem jedru ter nadaljujemo s sooblikovanjem razvoja vsebine. To je še posebej pomembno na področju turizma, kjer imamo ogromno možnosti napredka, občinski svet pa bo v kratkem obravnaval ključni turistični strateški dokument, ki ga snovalci v sodelovanju z različnimi deležniki pripravljajo že dobro leto.

Dolgčas nam torej ni in tudi ne bo. Izzivov je veliko, prav tako pa še vedno trdimo, da ni nepomembnih projektov, ne glede na njihovo ceno. Vsaka stvar, ki doprinese k boljši kakovosti življenja v naših krajih, je vedno dobrodošla. Ravno tako tudi pripombe in predlogi.

Naj nam bo ta del zime naklonjen tudi z vremenom in vse dobro vam želim.

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

Migranti tukaj in zdaj

tu živimo:

Postojna - 1. del

na obisku:

Nataša Sedej

Na naslovnici: Ivana Hreščak, članica Šahovskega kluba Postojna, in Žiga Požar, član Kegljaškega kluba Proteus; fotografija: Foto Atelje Postojna.

POSTOJNSKI PREPIH Postojnski prepil je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.
• Postojna, januar 2019, leto izdaje 13, številka 92
• Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepil, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepil@postojna.si • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298 • Postojnski prepil (Online) ISSN 2536-3905 • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel • Uredniški odbor: Alenka Čuk, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa • Urednica občinskih in oglasnih strani: Marina Rebec • Lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Grafični prelom: Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6.400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Časi, ko smo na Fernetičih bolj ali manj v zadregi zagotavljali carinikom, da nas je v privlačne trgovine na drugi strani meje vodila le želja po cenejši »špeži«, novih kavbojkah ali udobnih mokasinih, so že zelo oddaljeni. Pozabili smo na obvezne potne liste, dolgotrajne carinske postopke in kolone vozil na meji. Danes so meje v veliki evropski družini precej bolj odprte. Ne le Evropa, tudi svet postaja vse bolj odprt. Najbolj nam odpira vrata splet, po zaslugi možnosti študija in strokovnega izpopolnjevanja v tujini, zaposlitve in cenovno ugodnih letalskih povezav pa je svet tudi fizično lažje dosegljiv. Zdi se, da ga zlasti mladi dojemajo kot na dlani. Na letalo se odpravijo »s-to-potjo« in bolj pogosto kot starejši človek na lokalni avtobus. Nekateri sledijo svojim sanjam po odkrivanju novih dežel in po novih doživetjih. Marsikdo pa že v času študija ugotovi, da je Slovenija zanj premajhna, zato išče poklicne in karierne priložnosti v tujini.

Zagotovo je tudi danes selitev v tujino zaznamovana s preizkušnjami v novem okolju. Najbrž pa ni primerjave z izseljenci, ki so v povojnih letih bodisi iz ekonomskih ali političnih razlogov zapustili domovino. Verjetno ima skoraj vsakdo med nami vsaj enega bližnjega ali daljnega sorodnika, ki je »zbežal« čez mejo. Brez denarja, znanja tujih jezikov, slabo oblečeni in obuti so ilegalno prešli mejo in se odpravili v obljubljeni deželo – Ameriko, Avstralijo, Kanado ... V devetdesetih letih je bila tudi Slovenija obljubljeni dežela za mnoge begunce, ki so ubežali moriji na Balkanu. Prizori otrok, mater, starejših žensk in moških, ki so vse svoje imetje prinesli v culi, so bili del stvarnosti tudi v Postojni.

Tudi dandanes nas spremljajo prizori migrantov, a na prvi pogled drugačni. Zdi se, da ljudje niso sestradani, izčrpani, slabo oblečeni. V oči nam padejo njihovi mobiteli, nekateri odkrito pripovedujejo o visokih zneskih, ki so jih plačali dobičkarjem v veri, da jih privedejo do obljubljene dežele. Toda za vsemi površinskimi vtisi lahko hitro najdemo odgovor o pravih razlogih njihove odisejade. Samo na preprosto vprašanje si moramo odgovoriti: Kaj se mi mora zgoditi, da se odpovem varnemu domu, družini ter dostojnemu življenju in se odpravim v nemirne in negotove vode (v

simbolnem in dobesednem pomenu besede)? Kdo pri zdravi pameti se odloči, da bo tvegala? Z izjemo posameznikov, ki jih žene fanatizem in se tu in tam izkažejo kot nevarni, pri večini ljudi vznikne takšna odločitev le v življenjsko nevarnih razmerah, v strahu pred smrtjo in preganjanjem. Človek si lahko obleče najboljšo majico, vzame s seboj najboljši telefon in prihranke, a to ni poročilo, da bo prispel na cilj. Kdo bi vedel, za koliko ljudi se je pot v lepše življenje končala že v Sredozemskem morju?!

Nezaupljivost in previdnost sta pri ljudeh neke vrste varovalka in zagotovo je s tem povezan tudi strah pred tujci. Zagotovo se človek, ki na odročnem posestvu zagleda tujce, ne počuti varno; prav tako ne po vltomu v svoje domovanje ali pa zgolj barako. A resnici na ljubo – časi, ko smo lahko pustili nezaklenjen avto na domači »brjačič«, čez dan zaklenjena hiša pa je pričala o čudaških in negostoljubnih vaščanih, so minili. Že veliko prej, pred množičnimi prihodi migrantov.

V Postojni nismo le v devetdesetih letih izkazali solidarnosti in strpnosti, marveč tudi pred dobrima dvema letoma ob sprejetju mladoletnih migrantov brez spremstva staršev v Dijaški dom Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna. Njihove zgodbe nas učijo, da moramo človeku dati priložnosti, ga spoznati in ne soditi po poreklu, barvi kože ali veroizpovedi. Te primere dobre prakse je na mednarodnem globalnem forumu županov v Maroku s ponosom predstavil tudi postojnski župan Igor Marentič.

Migrantska problematika nedvomno daleč presega občinske, državne pa tudi evropske okvire. Težave bi morali v žarišču reševati tisti, ki jih zaradi ekonomskih, političnih in vojaških interesov tudi povzročijo. Večina Zemljanov si želi le miru in dostojnega življenja. Brez zidov na mejah. Pač pa za zidovi, ki zato, ker jim ljudje vdahnemo toplino, postanejo naš dom. Verjetno tisti, ki so bili kakorkoli vpleteni v oblikovanje barvitih mozaikov na zidovih Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna, takrat še slutili niso, da bodo mladoletnim migrantom svojstvena sporočila o varnem zavetju.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Tomaž Penko.

Migranti danes in tukaj

Bližina meje s Hrvaško na Ilirskobistriškem, kjer so lani zabeležili kar dve tretjini prepovedanih prehodov meje v Sloveniji, ne vpliva bistveno na življenje v občini Postojna. Postojnski policisti so lani prijeli samo eno skupino tujcev, ki je uspela neopazno priti v notranjost države. Tiste, ki ne zaprosijo za mednarodno zaščito, sicer namestijo do vrnitve domov v Centru za tujce v Velikem Otoku, a ker gre za ustanovo zaprtega tipa, so v lokalnem okolju praktično neopazni. Veliko mero strpnosti, razumevanja in solidarnosti pa je Postojna izkazala ob sprejemanju mladoletnih migrantov brez spremstva v Dijaški dom SGLŠ Postojna. Projekt je bistveno prispeval k njihovi integraciji in socializaciji v družbi ter jih pripravil (oziroma jih še pripravlja) na samostojno življenje. Z njim bodo v Postojni nadaljevali še eno leto, medtem pa od pristojnih ministrstev pričakujejo sistemsko rešitev. Mladoletniki, ki ostajajo v Postojni, so se večinoma dobro vključili v življenje lokalne skupnosti.

Nedovoljeni prehodi meje na Ilirskobistriškem

Na Policijski upravi Koper so lani zabeležili 4257 nedovoljenih prehodov državne meje, več kot polovico na območju Ilirske Bistrice. Na tamkajšnji Policijski postaji (PP) so zaradi tega obravnavali 2564 oseb, na PP Postojna pa 11. Največ je bilo Pakistancev (kar 591), sledili so Afganistanci, Iranci, Sirci, Alžirci in Iračani, za njimi Turki, Maročani in Libijci. Kot pravi **predstavnica PU Koper Anita Leskovec**, večina tujcev prečka mejo v skupinah, posamezniki so redki. »Postopki so odvisni od tega, koliko časa je poteklo od prestopa meje, ali gre za mladoletnika oziroma polnoletno osebo in ali namerava v Sloveniji zaprositi za mednarodno zaščito.« Slednje namestijo v Azilnem domu v Ljubljani, tujce, ki niso prosilci za azil in jih iz različnih razlogov ne morejo vrniti Hrvaški, pa sprejmejo v postojnskem Centru za tujce. Večina tujcev je po končanem postopku vrnjena hrvaškim varnostnim organom na podlagi sporazuma med državama. Ilirskobistriški policisti so jim jih vrnili 1677. Tujci, ki so jih obravnavali

na PP Postojna, pa so zaprosili za mednarodno zaščito, zato so jih odpeljali v Azilni dom.

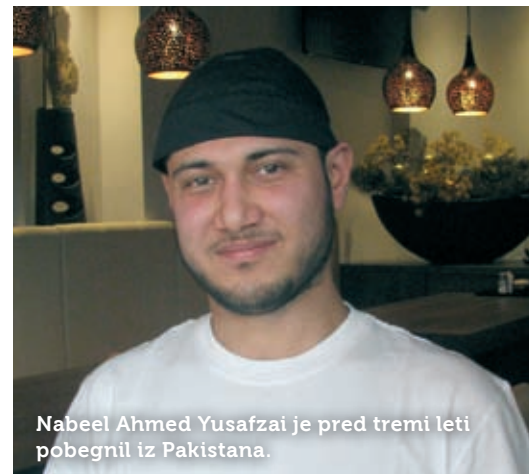
Center za tujce, prehodna postaja

V postojnskem Centru za tujce so lani sprejeli 1305 tujcev iz kar 41 različnih držav. Kot je pojasnila **predstavnica Policije Vesna Drole**, je bila večina med njimi namenjena v katero od drugih evropskih držav. »Če imajo državljani tretjih držav tukaj sorodnike ali znance, pa je Slovenija tudi ciljna država,« ugotavlja Droletova in kot razloge za migracije navaja slabe razmere v izvornih državah (tako slabo ekonomsko stanje kot strah pred preganjanjem) in željo po boljšem življenju, možnosti za delo in študij. »Nekateri pa se vračajo tudi z zahoda proti vzhodu domov, na primer k bolnim sorodnikom,« še dodaja. Izčrpani po dolgi poti se mnogi sami odločijo za vrnitev, nekateri pa se v matično državo nočejo vrniti, četudi so izčrpali že vsa pravna sredstva. V centru sprejemajo tudi osebe s kriminalno preteklostjo, ki so v postopku odstranitve iz Slovenije. Tujci lahko kadarkoli zaprosijo za mednarodno zaščito; lani jih je to sto-

mila tretjina. Kot še pravi policijska predstavnica, obravnavajo vsak primer individualno. »Če ugotovimo zadržke, se postopek odstranitve prekine. V nasprotnem primeru državljana tretje države vrnejo v izvorno državo oziroma državo, iz katere je prispel v Slovenijo. Tujci ostanejo v centru (v njem lahko sprejmejo do 180 oseb) povprečno sedem dni. Poleg osnovne oskrbe jim nudijo še psihosocialno, zdravstveno in drugo potrebno.

Mladoletni migranti v Postojni

Najranljivejša skupina migrantov so mladoletniki brez spremstva (MBS), zanje veljajo v postopku

Nabeel Ahmed Yusafzai je pred tremi leti pobegnil iz Pakistana.

mednarodne zaščite še posebne procesne garancije. Slovenija je začela pilotni projekt namestitve mladoletnih tujcev leta 2016, ko so prve nove stanovalce sprejeli tudi v Dijaškem domu Srednje gozdarske in lesarske šole (SGLŠ) Postojna.

V 3. fazi se projekt nadaljuje z zmanjšanim številom fantov in deklet, ki so jih na pot v neznano pognale različne, a v vseh primerih nevzdržne razmere v domovini. **Tina Zorman, koordinatorka projekta nastanitve MBS na SGLŠ**, se je v pilotni projekt vključila čisto na začetku, ko je na šoli predavala o islamski kulturi. Povabili so jo v ekipo za delo z mladoletniki. Zormanova namreč po 12 letih življenja v Jemnu, od koder prihaja njen soprog, dobro pozna islamski svet in celo govori arabsko.

V SGLŠ so projekt sprejeli z velikim navdušenjem; danes ga ocenjujejo kot stabilnega, s pričakovano dinamiko. **Ravnateljica Cvetka Kernel** sprejema

SGLŠ se je v pilotni projekt namestitve mladoletnih tujcev vključila na samem začetku, leta 2016.

integracijo mladoletnikov zelo pozitivno. »Tisti, ki ostajajo v Sloveniji, se naučijo jezika, obiskujejo šolo in delajo. V SGLŠ jih je trenutno 13 – pet jih obiskuje srednjo, eden osnovno šolo, štirje OŠ za odrasle, trije delajo pri različnih delodajalcih v Postojni,« našteta in pove, da je njihov vsakdan pravzaprav podoben vsakdanu naših mladoletnikov. Razlika je samo v tem, da jim poskušajo bližnje in dom vsaj nadomestiti zaposleni v projektu. Manj razveseljivo se ji zdi, da večina otrok ne želi ostati v Sloveniji, saj jo kar 90 odstotkov mladoletnikov brez spremstva zapusti prej kot v desetih dneh.

Do konca lanskega leta je sodelovalo v projektu 13 strokovnih delavcev, zdaj je tudi ekipa manjša. »Vedno so vključeni psihologi, socialni delavci, inkluzivni pedagogi in socialni pedagogi, antropologi pa se v projektu menjujejo. V projektu so še strokovni delavci zelo različnih profilov, kar omogoča široko paleto znanja, veščin in spretnosti, ki jih mladoletniki potrebujejo pri vključevanju v evropski način življenja,« je razložila Kernelova. Življenje v domu poteka kot v običajnih družinah z najstniki. Ekipa, ki dela z njimi, jih razume in jim daje oporo, a ne popušča pri vzgoji in učenju pravil obnašanja v evropskem prostoru. »Kot najstniki katerekoli narodnosti imajo svoje muhe, a smo jim v težkih trenutkih v oporo – tukaj so našli nov dom,« pravi Tina Zorman. »Strogi moramo biti pri navajanju njih na osnovni bonton in pravila bivanja, ki temeljijo na medsebojnem spoštovanju in soodgovornosti. Učimo jih praktičnih veščin, da jih pripravimo na samostojno življenje. Najtežje pa jim je bilo privzgojiti disciplino in točnost.

Kakšne so vaše izkušnje z mladoletnimi migranti?

David Nikolič, Postojna: Nabeel je že četrti fant iz projekta MBS, ki smo ga na pobudo sosednje šole sprejeli na delo v naši Gostilni in pizzeriji Čuk. Ob tem nismo imeli nobenih pomislekov in res so bili vsi fantje delavni, vestni, pošteni, z njimi ni bilo nobenih težav. Nabeel dela kot čistilec in pomočnik v kuhinji, vestno opravlja svoje delo in mu popolnoma zaupam. Ima celo ključke od gostilne, saj zjutraj pride prvi ali gre zvečer domov zadnji. Ob jasnih navodilih so se vsi naučili dobro opravljati svoje delo. Začeli so s čiščenjem, dva smo kasneje sprejeli tudi v strežbo. Obravnavamo jih enako kot naše dijake in študente, za iste naloge dobijo enako plačilo. Nestrpnosti nismo opazili, niti med gosti ne. Sicer pa smo pri nas že v 90. letih spravili h kruhu kar nekaj beguncev. Nam ni pomembno, od kod kdo prihaja ali kakšne vere je, pomembno je samo, ali dobro dela ali je lenuh. Ne zanima nas, kaj si o tem mislijo ljudje. Gostov, ki imajo v zvezi s tem kakšne predsodke, ne potrebujemo.

Silva Bajc, Postojna: Človeka presojam po njegovih značajskih potezah in ravnanju, ne po tem, od kod prihaja in kakšne barve je njegova koža, zato nisem imela posebnih zadržkov in sem pred nekaj meseci sprejela v stanovanje v svoji hiši fanta iz Afganistana. Že na začetku sem postavila pravila hišnega reda, kot bi jih sicer tudi vsakemu drugemu najemniku. Teh se je držal, vse sprotne težave sva reševala s pogovorom v slovenskem jeziku. Med svojim triletnim bivanjem, šolanjem in delom v Sloveniji se ga je kar dobro naučil. Stike sem imela tudi s fantovo skrbnico, saj je imel status mladoletne osebe s priznano mednarodno zaščito. V času, ko je živel v moji hiši (po polnoletnosti se je preselil v drug kraj), se je izkazal za prav takšnega, kakršni so običajno bolj ali manj vsi mladostniki v njegovih letih. Tako sem ga dojemala tudi jaz. In seveda tudi kot človeka, ki se je zaradi razmer (kakršne so nam na srečo prihranjene) znašel med nami.

Elida Džanić, Postojna: Enemu izmed otrok brez spremstva (nastanjenih v domu SGLŠ) sem bila dve leti skrbnica in sem poskušala čim bolj delati v njegovo korist. Med našim okoljem in njihovim so velike razlike – v odnosu do življenja, pri določanju prioritet, v medsebojnih odnosih med spoloma, do jemanju časa in denarja. Od države gostiteljice (ker se sami ne morejo znajti v svetu in ga ne razumejo) pričakujejo, da jih vodiš postopno. Zato potrebujejo malo več časa za integracijo kot naši bivši začasni begunci. So pa prijazni, čisti, vljudni in pridni, ko primejo za delo. Žal kroži v medijih o beguncih veliko neresnic; najhujše so izmišljene novice, ki jih kažejo pogosto v slabi luči. Politika to izkorišča za netenje nestrpnosti in sovraštva. O tej sramoti govori nagrajena predstava MGL »6«, v kateri so sodelovali tudi naši mladoletniki brez spremstva. Ponosna sam bila, ko so zanjo prejeli Borštnikovo nagrado.

Nataša Sedej, Hrušica: Slovenščino kot tuji jezik učim, odkar je v Slovenijo pljusnil prvi val beguncev iz Bosne. Odnosi z ljudmi, ki bežijo pred vojno ali sovražnimi oblastmi, so mi odprli oči in srce. Obogatili so me na različnih nivojih. Njihova srčnost in življenjska moč sta neizmerni. Učila sem mladega fanta iz Afganistana, ki se je v treh mesecih naučil govoriti slovensko. Učil se je po 12 ur na dan, vsak dan. Hvaležen, da lahko obiskuje šolo.

Center za tujce v Velikem Otoku je ustanova zaprtega tipa. Tujci ostanejo tam v povprečju sedem dni

»Vzhodnjaki dojemajo čas drugače, zato jih je bilo treba navaditi na to, da so vstali in prišli v šolo točno ob uri ali da so sploh šli, kajti mnogi med njimi se pred prihodom v Slovenijo niso šolali,« se spominja koordinatorica. »Zdaj poznajo svoje naloge, čeprav se je treba včasih še pregovarjati – kot v vsaki družini,« se pošali. Otroci so dopoldne v šoli, popoldne jih poleg šolskega dela, učenja socialnih veščin in asertivnosti čakajo tudi prijetnejše dejavnosti. Vključujejo se v razna športna društva, v spremstvu pa obiskujejo različne prireditve in hodijo na izlete. Nekateri (ob šoli) tudi delajo. »Seveda pa kot vsi običajni najstniki tudi zelo radi tičijo v svoji sobi.«

Tina Zorman, koordinatorica projekta nastanitve MBS na SGLŠ

Mladolentnikom v domu nudijo tudi psihosocialno podporo v obliki skupinskih ustvarjalnih in športnih delavnic ter pogovorov o različnih temah. »Obravnavamo etične, verske ter aktualne teme s področja odraščanja, kulturnih razlik in bontona, vedno pa smo na voljo tudi za individualne pogovore,« je povedala **diplomirana psihologinja Jožica Dujmovič**, strokovna sodelavka v projektu. Zaveda se, da so za te mlade oni poleg zakonitega zastopnika oziroma skrbnika edini »odrasli«, ki jim lahko zaupajo. O svojih travmatičnih izkušnjah se mladoletniki pogovarjajo s skrbniki, ti pa nato poskrbijo za strokovno pomoč, če jo mladoletniki potrebujejo.

V dobrih dveh letih se je v projektu zvrstilo 370 mladoletnikov brez spremstva. Največja skupina

je štela 28 migrantov; začele so se pojavljati določene težave, in zaradi optimalnega dela so število zmanjšali na največ 19. Večina otrok je prišla iz Afganistana in Pakistana, nekaj iz Sirije, Alžirije itd. Najdaljšo pot so opravili otroci iz Vietnam in držav srednje Afrike. Najmlajši so imeli komaj 11 let, najstarejši 18, saj v projektu lahko ostanejo samo do polnoletnosti.

Vsi mladoletni tujci so vključeni v 400-urni program opismenjevanja oziroma učenja slovenščine. »Zaradi zelo različnih sistemov izobraževanja, ki so jih bili deležni v matičnih državah, imajo v programu največ dela strokovni delavci, ki poskušajo razlike premostiti. Otroci, ki ostajajo v Sloveniji, kažejo veliko vnemo za uspešno pridobitev ustrezne zelene izobrazbe,« opazuje ravnateljica in pravi, da z vključevanjem migrantov v šolsko okolje ni bilo posebnih težav. Lepo sta jih sprejeli tudi obe postojnski osnovni šoli. Tina Zorman govori o varovancih z velikim ponosom in pove, da je prav vsak izmed njih odličen v nečem, najuspešnejše zgodbe pa so tiste, ki jih ustvarijo skupaj. Kar nekaj fantov je odličnih športnikov, eden izmed njih je tudi mladi ambasador Unicefa. »Imajo zelo različne zgodbe, in nobena ni lahka.«

Nabeel stopa na samostojno pot

Nabeel Ahmed Yusafzai je pobegnil iz rodnega Pakistana, ker je bilo njegovo življenje v nevarnosti. Pot do Slovenije (kjer so ga kot mladoletnika zadržali) je trajala štiri mesece. Po treh letih lahko reče, da je to njegova nova domovina. Prvo leto je preživel v Azilnem domu v Ljubljani, zaradi milega značaja in neproblematičnega vedenja pa so ga »preselili« v Dijaški dom v Postojni. »Tukaj je mir in ljudje so dobri,« ugotavlja. Nato zrelo nadaljuje: »Če si ti dober z ljudmi, so tudi oni dobri s tabo.« Všeč mu je Postojna, majhno mesto, kjer ga vsi poznajo in ob srečanju pozdravljajo.

Nabeel sicer govori pet jezikov, a je hitro osvojil tudi slovenščino. Brez težav se sporazumeva tudi v Pizzeriji Čuk, kjer zadnjega pol leta dela kot pomočnik in čistilec. Delo so mu poiskali, ker je želel

biti čim bolj samostojen. S širokim nasmehom pove, da si je pravkar našel stanovanje v Postojni. Kasneje se mu bo pridružil prijatelj iz projekta MBS. 19-letnik komaj čaka, da bo opravil vozniški izpit. »Plačal si ga bom čisto sam,« se pohvali. Po končanem 9. razredu osnovne šole (obiskuje ga na Ljudski univerzi) se bo na postojnski Srednji šoli izšolal za avtomehanika. Nabeel pogreša svojo družino, predvsem brate in sestre, in upa, da se mu bodo lahko kmalu pridružili.

Postojna, primer dobre prakse

Slovenijo je na decembrskem globalnem zboru županov v Maroku zastopal **postojnski župan Igor Marentič**. Razpravljali so na teme mobilnosti, migracij in razvoja, še posebej pa so izpostavili begunsko problematiko v lokalnem okolju. Prav

Župan Igor Marentič je na globalnem zboru županov v Maroku predstavil vključevanje mladoletnih migrantov v Postojni.

občine so namreč tiste, ki se morajo s problemom soočiti v praksi. Marentič je kot edini predstavnik slovenskih županov povedal, da si želi več sodelovanja med lokalno, nacionalno, evropsko in mednarodno skupnostjo. »Govoril sem o naši izkušnji z mladoletnimi migranti, ki se lepo vključujejo v družbo, in povedal, da je Postojna v začetku 90-ih let prav tako lepo sprejela tudi številne begunce iz nekdanje SFRJ – le da takrat ni bilo toliko jezikovnih in kulturnih razlik.«

Pohvalil je lokalno skupnost, saj je pred dvema letoma brez predsodkov sprejela prve mladoletne migrante, in predstavil izkušnje z dosedanjim potekom projekta. Kot je zatrdil, najboljše poznajo situacijo na terenu župani. »Pomembni sta solidarnost in skrb za skupnost. Ti vključujeta mednarodne aktivnosti občine, tako lahko naši otroci delujejo kot ambasadorji pri Unicefovih dejavnostih.« Občino Postojna je predstavil tudi kot otrokom prijazno UNICEF-ovo mesto in izpostavil primere dobre prakse vključevanja otrok v lokalno okolje.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografije: Mateja Jordan, Tomaž Penko in Občina Postojna.

V leto 2019 s 23-milijonskim proračunom

Postojnski svetniki so decembra brez večjih pripomb sprejeli med drugim odlok o proračunu Občine za leto 2019 in odlok o turistični in promocijski taksi. Okoli slednjega se je vnela živahna razprava, vendar so svetniki, zavečajoč se kratkih rokov, odlok podprli.

Načrtovani prihodki postojnskega proračuna za prihodnje leto znašajo skoraj 23,4 milijona, odhodki pa dobrih 23,6 milijona evrov. Med slednjimi bo največ investicijskih, in sicer dobrih 9,4 milijona, za dobra dva milijona pa bo še investicijskih transferjev. Občina naj bi se v letu 2019 zadolžila za dobrih 361 tisoč evrov. Ta znesek in 240 tisočakov proračunskega primanjkljaja bo pokrila iz sredstev na računih ob koncu leta 2018, je povedala **Vanja Vičič Uljan, viša svetovalka za računovodstvo**, in dodala, da je Občina trenutno zadolžena za 8,4 milijona evrov.

Najpomembnejši letošnji naložbi v Postojni bosta gradnja prizidka k Osnovni šoli Antona Globočnika (v proračunu ji namenjajo skoraj poldrugi milijon evrov) in nadzidava OŠ Hru-

ševje v znesku skoraj 148 tisoč evrov. Za urejanje komunalne infrastrukture v Hraščah je namenjenih milijon evrov, pomembna naložba pa bo tudi kolesarska pot Postojna–Hrašče v vrednosti skoraj 750 tisoč evrov.

Andrej Poljšak (Lista Poper) je v razpravi opomnil na nujnost iskanja dodatnega vodnega vira in dodal: »Proračun smo pripeljali v smer, da bo tudi podeželje pridobilo na pomembnosti.« Vnovič je opozoril na prostorsko stisko v Osnovni šoli Hruševje in izrazil zadovoljstvo nad začetkom njene nadzidave. **Samo Vesel (Lista za mlade)** je izpostavil pomanjkljivo zastopanost ukrepov iz lokalnega programa za mlade, **Anita Knez (TeK za napredek)** pa opozorila na zaskrbljujoče stanje v Podguri, ki je, kot pravi, že dva mandata spregledana.

Župan Igor Marentič je dejal, da je bilo za pripravo proračuna zaradi poznih volitev res malo časa, pripombe z javne razgrnitve pa so bile maloštevilne in v manjših zneskih. »Dobro je, da je Občina v dobri kondiciji, proračun pa naravnano razvojno,« je dodal **podžupan Andrej Berginc**.

Dva evra za turistično in promocijsko takso

Letos je bil sprejet zakon o spodbujanju turizma; ta predvideva tudi promocijsko takso. Obračuna

se poleg turistične takse, in sicer v njeni višini 25 %. Kot je na seji pojasnila **Marina Rebec, direktorica občinske uprave**, je turistična taksa prihodek Občine, promocijska pa se odvaja na Slovensko turistično organizacijo.

Svetniki so v razpravi izrazili pomisleke nad razlikovanjem mesta in podeželja pri višini turistične in z njo promocijske takse, pripombe pa so se nanašale tudi na kriterije razlikovanja. Samo Vesel (Lista za mlade) je predlagal, da o višini turistične takse odloča vsako leto s sklepom občinski svet. **Goran Blaško (Socialni demokrati)** je poudaril, da bi morali turistično takso plačevati vsi, ki imajo prihodek od turizma, saj turisti ne ustvarjajo dobička le sobodajalcu, ampak tudi mnogim drugim. Andrej Poljšak (Lista Poper) je izpostavil potrebo po vsebini: »Denar je treba vrniti v promocijo, ne moremo se ozirati samo na Postojnsko jamo.« »Pohvalno je, da se je institucionalna podpora turizmu v zadnjem letu močno okrepila,« je dejal **Robert Pavšič (Mi znamo)**. Ta pričakuje tudi čimprejšnjo obravnavo turistične strategije.

Svetniki so po razpravi sprejeli odlok, po katerem znašata turistična in promocijska taksa na osebo na dan skupaj 2 evra v mestu Postojna in 1,25 evra v drugih krajih v občini.

Blanka Markovič Kocen

Občina išče izvajalce za obnovo Ozbičevega salona

Po več kot 90 letih je leta 2015 zaprl vrata najstarejši frizerski salon v Postojni, zdaj že legendarna Ozbičeva brivnica. Preurejena v muzej, naj bi kmalu postala turistična zanimivost mesta. Takšni so načrti Občine Postojna, saj je v sodelovanju z RRA Zeleni kras pripravila razpis za delno obnovo propadajoče stavbe na Ljubljanski cesti. Lani žal dvakrat neuspešno, zato so ga v začetku letošnjega leta ponovili še tretjič. Rok za prijavo se izteče 28. januarja. Prvi del obnove Ozbičevega salona bo sofinanciran iz okvira evropskega projekta Stare obrti za nove podjetniške priložnosti v višini 50 tisoč evrov; če bodo uspeli tudi v drugo, bo to prineslo še dodatnih 117 tisočakov.

Takrat 89-letni **Janko Ozbič** je bil zaradi nove zakonodaje prisiljen zapreti vrata svojega salona pred tremi leti. Od tedaj stavba propada, brivnica pa sameva. Občina Postojna je v lokalu prepoznala muzejsko vrednost in želi najti izvajalca, ki bo obnovil najprej zunanost, nato pa še notranje prostore salona. Ta je sprejemal stranke na Ljubljanski cesti v Postojni že vse od leta 1924, še danes pa lahko v njem občudujemo opremo, prigrarano z žulji Ozbičevih prednikov in nabavljeno v italijanski Parmi sredi tridesetih let prejšnjega stoletja.

Ozbičev salon se bo obnavljal v dveh fazah. Prva je predvidena za prvo polovico letošnjega leta, ko bodo obnovljeni zunanost stavbe, fasada in

stavbno pohištvo; pripravili bodo tudi razstavo in razvojni načrt salona. Kot je povedala **Martina Erjavec z RRA**, čakajo tudi že na rezultate drugega razpisa; nanj so se prijavi skupaj s partnerji iz Idrije, Škofje Loke in Cerknice. Če bodo uspešni, bo na voljo tudi denar za obnovo notranjih prostorov. Ozbičev salon ne bo samo muzej. Radi bi ga ponovno oživili. »Poiskali bomo osebo, ki bo nadaljevala tradicijo frizerskega salona skladno s potrebami današnjih strank,« je napovedala Erjavec.

Razpis so ponovili že tretjič, saj od izvajalca pričakujejo tudi določene strokovne reference. »Zavod za varovanje kulturne dediščine bo po-

Ozbičev salon naj bi postal muzej.

stavil smernice, izvajalec mora zato imeti izkušnje z obnovo spomenikov kulturne dediščine,« je pojasnila Martina Erjavec v upanju, da bo tretji razpis uspešen. Z obnovo namreč želijo začeti že spomladi.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan.

Prvi primeri gripe tudi na Postojnskem

V začetku januarja so obiskovalcem zaradi širjenja gripe že zaprle vrata nekatere slovenske bolnišnice, posamezne primere te vsakoletne spremljevalke zime pa so v zadnjem mesecu zabeležili tudi v Zdravstvenem domu Franca Ambrožiča Postojna. Bolniki z okužbami dihal in vnetjem oči so polnili ambulante predvsem v decembru, trenutno pa je veliko viroz in poslabšanj kroničnih bolezni, ki jim botrujejo predvsem vremenske razmere. Vse to je za zimski čas običajno, pravi direktorica Irena Vatovec in opozarja, da je edina zanesljiva zaščita pred gripo cepljenje. Njen vrhunec namreč šele pričakujejo. Z Nacionalnega inštituta za javno zdravje poročajo sicer največ o primerih influence tipa A.

Leto 2018 se je zaključilo s pravo epidemijo respiratornih obolenj zgornjih dihal, pojavljala se je trebušna gripa, veliko malčkov je trpelo zaradi virusnih vnetij oči. Kot pojasnjuje Vatovec, so dolgotrajne viroze posledica poškodb na sluznicah dihal, zato se lahko vlečejo tudi dva ali tri tedne. »Če ni vročine, produktivnega kašlja ali bolečin v prsih, lahko težave lajšamo z domačimi zdravili, sicer je treba obiskati zdravnika,« opozarja. Glede trebušne gripe dodaja, da običajno mine v dveh do treh dneh. Če se bruhanje, bolečine in driska vlečejo več kot en teden, svetuje obisk v ambulanti. Staršem otrok, ki imajo virusna obolenja oči, pa ponovno polaga na srce, naj z otroki ostanejo doma. »Otrok s takim obolenjem ne sme v vrtec, saj se bolezen zelo hitro širi. Odrasli pa lahko okuži celoten kolektiv,« še svari in svetuje za lajšanje težav izpiranje oči z vodo ali s kamilicami.

V začetku januarja so se pojavili posamezni bolniki s kliničnimi simptomi gripe; potrditve, ali gre res za to nalezljivo bolezen, pa še nimajo. Zdravnica opominja, da je prava preventiva še vedno samo cepljenje. »Kdor želi, se lahko cepi pri svojem izbranem zdravniku; cepiva imamo

V Zdravstvenem domu Franca Ambrožiča Postojna so v začetku januarja že obravnavali prve primere gripe.

še dovolj,« pravi ne najbolj zadovoljna s premajhnim številom ljudi, ki se odločijo za cepljenje. »Dosegli smo slovensko povprečje (4 odstotke), kar je še vedno daleč od evropskega (to znaša kar 45 odstotkov).« V postojnskem Zdravstvenem domu so cepili samo dobro desetino starejših od 65 let (njih bolezen najbolj prizadene), optimalno bi bilo sedemkrat toliko.

Pozimi se zaradi vremenskih razmer in suhega zraka v notranjih prostorih poslabšajo mnoga kronična obolenja; veliko je tudi bolečin v vratu, ramenih in križu. Kot pravi specialistka družinske medicine, se mnogim težavam lahko izognemo z mešano prehrano in gibanjem na svežem zraku; več previdnosti ob nizkih temperaturah svetuje le bolnikom s srčnimi boleznimi. Opozarja pa še na nevarnost zlomov, do katerih lahko pride na poledenelih površinah tako rekoč mimogrede. »Največ primerov je ob izstopu iz avta in v primerih, ko je poškodovani samo odnesel smeti v copatih.«

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Tomaž Penko.

Lekarna Ljubljana zapušča Postojno

Postojnska enota Lekarne Ljubljana v Mercatorjevem trgovskem centru je vse od odprtja pred petimi leti delovala brez verifikacije ministrstva za zdravje, zato v njej ni smela prodajati zdravil. Po dolgoletnem pravdanju in večkratnih odločbah upravnega sodišča (to je pritrnilo ministrstvu) je ob koncu leta 2018 dokončno zaprla svoja vrata. Odškodninska tožba zoper Občino Postojna zaradi neizpolnjevanja zavez in poslovne škode pa še ni dobila epiloga.

Postojnska enota Lekarne Ljubljana je ob koncu minulega leta dokončno zaprla svoja vrata.

Lekarna Ljubljana (LL) je odprla postojnsko enoto v Mercatorjevem trgovskem centru brez odločbe ministrstva za zdravje o verifikaciji, saj za to ni imela pravne osnove. Ustanovljena je bila namreč za delovanje na območju Mestne občine Ljubljana, v Postojni pa je že prej deloval javni zavod Kraške lekarnе, katerega ustanoviteljica je tudi postojnska Občina. Naj spomnimo, da je LL prišla v Postojno leta 2013 na povabilo takratnega vodstva Občine Postojna. Nova občinska oblast pa je tri leta zatem odklonila podpis pogodbe z Mestno občino Ljubljana o prenosu izvrševanja določenih ustanoviteljskih pravic. Kot so ob zaprtju sporočili iz Lekarne Ljubljana, je s tem »Občina grobo poteptala vse predhodne dogovore in lastne sklepe,« saj kljub sklenjeni pogodbi ni uredila pravne podlage za delovanje LL v

Postojni. Zato so zoper njo vložili odškodninski zahtevek, postopek pa še ni zaključen.

Postojnski Občini in ministrstvu za zdravje je pritrnilo tudi upravno sodišče. To je večkrat odločilo, da javni zavod Lekarna Ljubljana ne izpolnjuje pogojev za odprtje lekarnе v občini Postojna. **Direktor Lekarne Ljubljana Marjan Sedej** je takrat napovedal tudi iskanje pravice pred evropskim sodiščem. Odgovora na vprašanje, ali so oziroma bodo vložili tožbo, nismo dobili. Sporočili pa so, da bodo po obnovi prostorov in pridobitvi ustreznih dovoljenj v dosedanjih prostorih Lekarne Ljubljana odprli specializirano prodajalno z medicinskimi pripomočki – LL Viva Postojna.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan.

Erjavec pričakuje odgovor Občine glede Počka

Obrambnemu ministrstvu v roku enega leta ni uspelo pridobiti pozitivnega mnenja ARSA glede vplivov vojaških dejavnosti na Počku na okolje, predvsem pitno vodo. Uredba o državnem prostorskem načrtu za osrednje vadišče Slovenske vojske Postojna (OSVAD) je po odločitvi Ustavnega sodišča s 23. decembrom tako postala neveljavna. Od tega datuma dalje vojska nima več pravnih podlag za izvajanje vaj na Počku. Z njimi kljub temu nadaljujejo, medtem pa potekajo pogovori med Občino Postojna in Ministrstvom za obrambo RS (Mors). Po zadnjem sestanku župana Igorja Marentiča in ministra Karla Erjavca kaže, da bo o nadaljnji usodi Počka odločal postojnski občinski svet. Minister za obrambo namreč zatrjuje, da vojska ne želi v okolje, kjer ni dobrodošla, in od Občine pričakuje jasen odgovor, ali naj Poček ostane osrednje vojaško vadišče. Napovedal je že tudi iskanje drugih možnosti; ena od teh so vaje v tujini.

Mors se zdaj sicer sklicuje na uporabno in gradbeno dovoljenje, vendar ta za nadaljevanje vaj na Počku po mnenju donedavne predsednice delovne skupine za pogajanja v zvezi s Počkom **Margarete Srebotnjak Borsellino** in pobudnice ustavne presoje nikakor ne zadostujeta. »Poček je zdaj 'črna gradnja', vojska in ministrstvo z vajami ne moreta nadaljevati, ne morejo si privoščiti mednarodnega škandala,« je povedala ob razveljavitvi uredbe. Najpomembnejše je zavarovanje vodnega vira, zato na Občini oblikujejo zakon, s katerim želijo zaščititi vodno zajetje Malni. »Pripravljen bo do konca januarja in če bo sprejet v parlamentu, bo zagotovo omejil delovanje vojske na Počku,« je prepričan postojnski župan. Ta se je v zadnjem mesecu pogovarjal o prihodnosti vadišča z Erjavcem dvakrat, nazadnje 9. januarja.

Minister Karel Erjavec pričakuje zdaj od postojnske Občine odgovor, ali naj Poček ostane osrednje vadišče slovenske vojske, oziroma kateri parametri so zanj sprejemljivi. Če bodo ti onemogočali uporabo Počka, bodo na Mors-u proučili druge možnosti. »Ne želimo namreč v okolja, kjer Slovenska vojska ni dobrodošla. Ta vojska je naša vojska in brani naše državljane, zato bomo pač iskali območja, kjer bo prijazno sprejeta,« je povedal po srečanju z Marentičem. V tem primeru bi Poček uporabljali le za osnovna vojaška usposabljanja, največje vojaške vaje pa bi potekale (tako kot so že v preteklosti) v tujini, denimo na Madžarskem in v Makedoniji. Ministrstvo sicer nadaljuje s pripravo novega Državnega prostorskega načrta. V njem bo moralo nedvoumno dokazati, da vojaške nevarnosti ne ogrožajo vodnih virov. Če se bo izkazalo, da je

Minister Karel Erjavec in župan Igor Marentič sta 9. januarja vsebino pogovorov o Počku predstavila novinarjem.

pitna voda ogrožena, ministrstvo pri uporabi vadišča ne bo vztrajalo, je še napovedal Erjavec. Spomnil je tudi, da je lastnik vadišča ministrstvo, zato za njegovo »normalno« uporabo ne vidi nobenih ovir. Za večje vaje pa bo potrebno soglasje občinskega sveta. Vsekakor bo do dokončne odločitve vojska vadišče uporabljala in pri tem po njegovem zagotovitvi upoštevala vse omejitve.

Postojnski župan Igor Marentič vztraja pri stališču, da vojska vadišča ne more uporabljati v doseganem obsegu, z zapleteno problematiko pa namerava seznaniti občinski svet. Na (predvidoma) februarjski seji bo pri svetnikih poiskal odgovor na vprašanje, ki ga pričakuje tudi minister Erjavec. Omenil je še možnost, da se o usodi vadišča ponovno izrečejo prebivalci. Ti so na posvetovalnem referen-

dumu leta 2000 sicer že glasovali proti vadišču Poček. Ne moremo pa pričakovati, da bi o tem lahko odločali še letos. »Vadišče, tako pomembno za Slovensko vojsko, se ne bo zaprlo kar čez noč,« je prepričan postojnski župan.

Občina Postojna je zaradi ignorance Morsa oziroma Slovenske vojske (ta s hrupnimi vajami še naprej vznemirja občane) sicer že pred meseci odstopila od dogovora o medsebojnem sodelovanju. Zato je ostala brez zadnjih 260 tisočakov, ki bi jih ministrstvo moralo izplačati za izgradnjo Gasilsko-reševalnega centra. »Potem ko je občinski svet odločil, da dogovor ne velja več, je odpadla pravna podlaga za izplačilo,« je prepričan minister za obrambo Karel Erjavec.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: arhiv Morsa.

Dan samostojnosti in štefanovo

26. decembra obeležujemo kar dva praznika. Dela prost dan so nekateri izkoristili za proslavo pri kozolcu toplarju, drugi so se tam zbrali zaradi blagoslova konj. Žegnanje pa je potekalo tudi v Orehku in Stranah.

Člani Turističnega društva Pudgura so za 26. december že tradicionalno pripravili proslavo ob dnevu samostojnosti in enotnosti. Pri kozolcu toplarju je državno himno odpel **Moški pevski zbor Studeno**, zbrane pa je nagovoril **župan Igor Marentič** in izpostavil rezultate plebiscita pred 28 leti. Lani smo obeležili Vilharjevo leto, nanj so se spomnili tudi ob tem državnem prazniku. Istega dne praznujemo še štefanovo – dan, ko se kornjeniki v mnogih krajih po Sloveniji spomnijo sv. Štefana, zavetnika konj. Žegnali so jih v več vaseh na Postojnskem (več na 15. strani).

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Pri kozolcu toplarju je zbrane nagovoril župan Igor Marentič.

POSTOJNA, 1. del

Panorama Postojne, kot jo vidimo z železnice – nekje na pol poti med Staro vasjo in kolodvorom. Neodposlana razglednica, po letu 1900.

Staro jedro naselja Postojna leži na položnem pobočju nad dnom vzhodnega dela spodnje Pivke, pod južnim robom Postojnskih vrat (612 m). Ta ozek predel je najugodnejši prehod iz notranjosti Slovenije proti morju in tod se v stisnjemem grlu stikajo stara glavna cesta, železnica in avtocesta. Pot je bila nekoč samo uhojena steza za jezdece, kolovoz za vprežno živino, a kljub vsemu najprimernejša prometna vpadnica med Apeninskim polotokom, Jadranom in Srednjo Evropo. Modernizacija je poskrbela, da je avtocesta preko viadukta Ravbarkomanda elegantno preskočila premalo prostorna Postojnska vrata.

Pradavninsko zanimanje za ta predel potrjujejo trije ostanki starih poselitev – železnodobna gradišča na Soviču ter najdišči na sedaj pozidani vzpetini Kremenca in nad Staro vasjo. V času starega Rima je bila na Soviču manjša rimska utrdba. Nadzirala je rimsko cestno povezavo in pomembno križišče proti takratni Reki, medtem ko je glavna cestna povezava potekala severneje, čez današnjo Hrušico. Na ostankih te utrdbe naj bi leta 1138 vzniknil prvi postojnski grad, tega pa je patriarh Bertold Andeški iz Ogleja okrog leta 1261 daroval oglejski cerkvi. Leta 1371 so si Postojno pridobili Habsburžani in si istega leta priključili še Jamsko gospostvo. Obseg postojnske zemljiške gosposčine nam lepo prikaže urbar iz leta 1498. Njeno jedro je bilo ob reki Pivki, sicer pa je segala od Postojne na jug do Slavine in na zahod do Hrenovic. Poleg tega predela je gosposčina posedovala še Spodnje Ležeče, Vreme, Košano, Knežak, Bistrice, Rakek, del Cerknice, Begunje, Planino, Strmco, Studeno in odvetniške pravice do posesti stiškega samostana. Središče posesti je bil grad na Soviču.

Od vasi do trga

Grajska gospoda je za obdelovanje posesti potrebovala dninarje, zato je ob vznožju gradu že zgodaj zraslo kajžarsko naselje, stisnjeno okrog Soviča. Ko se je ob koncu 13. stoletja povečal trgovski promet iz Ljubljane proti primorskim mestom in Italiji, je postalo območje Planine in Postojnskih vrat eno najpomembnejših prehodov za trgovce. To so pridno unovčili Habsburžani z mitnicami v Landolu in na Razdrtem. V Postojni so jo postavili leta 1372. Cesar Friderik III. je skušal skozi Postojno usmeriti tudi promet

(ki je tekel prek Blok na beneško ozemlje) na tako imenovano »cesarsko cesto« oz. »pravo deželno cesto na Trst«. Ta pot in po njej razvijajoči se promet sta Postojno pravzaprav dvignila iz vasi v trg in jo v štiristoletnem razvoju privedla iz trga v mesto. Pred letom 1500 vas ni štela več kot 115 prebivalcev, živečih v približno tridesetih hišah. Zaradi majhnosti se je morala neprestano dokazovati tedaj pomembnejšim okoliškim naseljem – Razdrtemu, Slavini, Senožečam in Logatcu. Preračunljivi grajski lastniki so dosegli, da **so leta 1432 vas povzdignili v trg** in s tem pridobili pravico do prirejanja sejmov. Ti se sprva niso obnesli zaradi zavisti in strahu slavinske župnije, ker je imela podporo tržaškega škofa Bonoma. Upravičeno se je bala, da bi gospodarsko uspešnejša Postojna prevzela v roke tudi cerkveno upravo. Trg je imel sprva predvsem kmečki značaj. Na začetku 15. stoletja je imela Postojna posest v skupnem obsegu 12 in pol kmetije, kar pomeni, da je bilo 11 kmetij celih, ena je bila dvolastniška. Postopoma so se kmetije drobile; bogatejši kmetje so posedovali nekaj kajž ali bajt (manjših hišk), v katerih so živeli njihovi dninarji – imenovali so jih kajžarji. Tem so dajali kajže v

brezplačen najem, za protiuslugo so ti delali na posestvu. Sčasoma so kajžarji odkupovali hiške, trg se je širil, povečevalo se je število obrtnikov. V davčnih knjigah iz leta 1830 najdemo podatek, da je v postojnski katastrski občini (zajemala je trg in nekaj okoliških hiš) živelo od kmetijstva 221 družin, od kmetijstva in obrti 45 družin, od javnih služb 20 družin. Podatke moramo obravnavati z zadržkom, saj vemo, da je bilo v Postojni zemlje le za dober ducat kmetij. Očitno so tvorci statistike prišteli h kmetom vse tržane, ki so imeli

Pod pobočjem Soviča leži Majlont, staro naselbinsko jedro. Neodposlana razglednica, okoli leta 1925.

kakršnokoli zemljiško posest in se niso ukvarjali z obrtjo ali javno službo. Leta 1665 je trg štel 620 prebivalcev, leta 1830 pa že 1.450. V tem obdobju je dobra polovica Postojnčanov živela od kruha, zasluženega z uslužnostnimi deli.

O izvoru imena

Kraj Postojna naj bi dobil ime po ujed belorepcu ali postojni (*Haliaeetus albicilla*), saj se je ugnezdil na bližnjem Soviču. Motiv, ki ga danes nekoliko predelanega nosi mesto v svojem grbu, je prirejen po grbu prvega znanega lastnika oziroma najemnika prvotnega postojnskega gradu, viteza Hermana de Arnsberga (v nemškem prevodu Hermana z orlovega griča). Ime Postojna zasledimo prvič leta 1226 v listini istrskega mejnega grofa Henrika, leta 1262 pa je omenjena tudi vas kot villa de Arnesperch in nemško Adelsberg. Slovensko obliko Posthoyma in Postoyna (po takratnem izrazu za vrsto orla) dobimo sto let pozneje. Poimenovanje Postojna ima v novejši razlagi še drug pomen – iz besede postati, ustaviti se – vendar ta razlaga bolj izraža želje turističnih delavcev in gostincev širšega področja ter deluje kot reklamni slogan.

J. Varrone, Postojna, ksilografija – druga polovica 19. stoletja.

Podložniške obveznosti

Iz skrbno zapisanih podatkov v urbarju iz leta 1498 so lepo razvidne obveznosti tržanov in kmetov. Te so gospodstvu poravnavali v denarju in tlaki. Kmetje so plačevali pravdo od cele kmetije, za polovične kmetije je bila ta ustrezno nižja. Poleg tega so posebej plačevali za pašo živine; med obvezna dela so spadali še: dva dni košnje trave, speljati dva voza sena v graščino, znositi zelje na grad in delati tako kot drugi podložniki tedaj, ko so tod kaj gradili. Kajžarji niso imeli druge obveznosti, so pa hodili na tlako, pometali po gradu in opravljali manjša dela. Ostali tržani so morali glavarju en dan kositi travo, saditi zelje, ga posekati in zložiti v kadi, na grajskih njivah pa trositi gnoj. Ob košnji je moral glavar dati tlačanom zjutraj in zvečer kruh in sir, pri tresenju gnoja pa cel hlebec kruha. Tega je dobil tudi vsak tržan, ki je prišel na grad s procesijo (zvrstile so se štirikrat na leto). Med običajno tlako so spadala dela: po en dan trositi gnoj, saditi zelje in grabiti seno. Če pogledamo še na ostale dajatve gospodi, se je teh zbralo kar nekaj. Tri postojnske žage so morale dati gospoščini letno 750 desk kot desetino, tržani pa so jih morali zvoziti na grad. Poleg tega davka so morali plačati še davek vladarju. Za denar, ki so ga Postojnčani dajali gospodstvu, je bilo mogoče januarja 1764 na ljubljanskem trgu kupiti okoli 141 mernikov pšenice, kar znaša okrog 4336 litrov. Takratna ocena je bila, da je to pridelek pšenice na 3 hektarih 39 najboljših postojnskih njiv. Poleg tega je gospodstvo skupaj s slavinskim župnikom pobiralo še desetino od pšenice, ječmena, prosa, ajde in ovsa. Gostilničarji so morali gospoščini dajati letno 45 krajcarjev in mesarji jezic vsake zaklane govede. Obdavčeni so bili tudi vsi obrtniki.

Ogenj, sovražnik vsakdanji

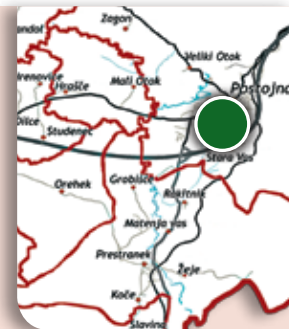
Do sredine 17. stoletja se je Postojna razvila v večje trško naselje na Slovenskem. Do 1816 se je Postojna povzpela med 68. kranjskimi mesti na 27. mesto in sodila med 12 urbanih naselij s 1000 do 1500 prebivalci. Konskripcijski popis iz tega leta navaja

195 hiš, poleg njih še okrog 70 hlevov, vplivnejše družine Burger, Leban in Garzarolli so imele celo svoje okrasne vrtove. Staro naselje je bilo na obeh straneh ceste vzhodno pod Sovičem. Na Valvazorjevi veduti iz leta 1689 vidimo pod utrjenim trinadstropnim gradom razpotegnjene gruče zidanih hiš, nekatere od njih imajo tudi nadstropje.

Območje Planine in Postojnskih vrat je postalo ob koncu 13. stoletja eden najpomembnejših prehodov za trgovce.

Leta 1732 je požar uničil 53 hiš v trgu ter cerkvi sv. Štefana in sv. Andreja. Hud požar je Postojno ponovno prizadel 1802, ko je pogorel ves spodnji del trga, ostalo je le 24 hiš. Po obnovi se je ta del ločil od gornjega po gradnji – pojavile so se nadstropne hiše, pet celo dvonadstropnih. Novo zidane hiše so pokrili z opečno kritino, medtem

Osebna izkaznica Postojne

Število prebivalcev: **9.480**
Krajevna skupnost: **Postojna**
Dekanija: **Postojna**
Župnija: **Postojna**
Šolski okoliš: **Postojna**
Predsednik KS: **Goran Blaško**
Nadmorska višina: **556 m**

ko so one na gornjem delu trga ostale pritlične, pokrite s slamo ali škodlami. V tem obdobju so preusmerili glavno cesto, da je po novem zavila vzhodno med graščino in cerkvijo sv. Štefana. Večji požari so bili še leta 1847, ko je ogenj uničil gornji del trga, pozneje poimenovan Majland. Ta je ponovno pogorel leta 1870. Manjša požara sta se ponovila še leta 1880 in 1888. Grad na Soviču je bil močno poškodovan med (do sedaj) najmočnejšim, katastrofalnim potresom na Slovenskem leta 1511; v začetku 17. stoletja je v njem povzročila požar strela, dokončno pa je pogorel leta 1689. Zaradi ledene ujme in lubadarja je v zadnjem letu podoba golega kamnitega Soviča vse bližja do nedavnega neverjetni sliki gradu iz Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske – nastala je ravno v letu, ko je graščina klavrno pogorela.

Besedilo Marino Samsa; fotografije: arhiv Notranjskega muzeja.

Postojna pred 12. stoletjem – leta 1918 odposlana razglednica, založil A. Bole, Postojna.

Nataša Sedej

Nataša Sedej je vsestranska ustvarjalka, dejavna na mnogih področjih, kjer si muze umetnosti idejno in kreativno podajajo roke. O njeni uspešni poti umetniške keramike smo v zadnjih desetletjih lahko slišali večkrat. Nataša je prijetna sogovornica umirjene narave. Pove, da jo najprej definira 'knjiga', nato pa (z nič manjšo strastjo) glina, saj je ponotranjena in prizemljena osebnost, vedno pripravljena, da svoje aktivnosti in znanja širi naprej, med ljudi. V atriju Mestne hiše Ljubljana je bila do nedavnega na ogled njena odmevna razstava, prostorsko lebdeča stvaritev *Kdo je izвлеkel zvezde iz vodnjaka?*

Že v mladosti vas je poleg študija primerjalne književnosti pritegoval svet oblikovanja. Slednjemu ste z izdelovanjem nakita posvetili kar nekaj let.

Od nekdaj sem vedela, da redna zaposlitev ni zame. Znotraj rutine ali sistema bi se počutila utrnjeno in zagrenjeno. Zato sem po diplomi zaprosila Ministrstvo za kulturo za status samostojne ustvarjalke v kulturi in od takrat sem »na svobodi«. Nakit sem začela oblikovati že med študijem. Zame je nosljiva mini skulptura. Njegova prava vrednost leži v oblikovanju, ne v ceni materiala.

In potem se je začela vse bolj dogajati glina oziroma keramika. Z njo ste prepotovali mnoga obzorja in odkrivali nove svetove. Pravzaprav ste se ji s strastjo in z raziskovanjem predali za vselej. Zakaj je magija ustvarjanja v keramiki tako velika? Morda zato, ker smo z njo povezani že od pradavnine?

Glina je prvobiten, zapeljiv in skrivnosten material. Prima materia. O njej veliko vemo; verjamem pa, da je še več tistega, česar ne vemo. Ljudi pritegne na prvi dotik. To sem na tečajih in delavnicah videla nešteto krat. Prav vsakogar ujame v svoj čarni ris. Odpira srce, je vir naše kreativnosti, pomirja, prizemljuje in osredišča. Uči nas potrpežljivosti in čakanja na pravi trenutek, ko nas odpre navznoter in poveže z našim jedrom. To je velika zdravilka telesa in duše.

V Postojni ste leta 1996 ustanovili Društvo keramikov Gaja. To je v času svojega delovanja iz leta v leto raslo in dosegalo uspehe tako doma kot prek meja. Bili ste njegova predsednica, gonilna sila, spiritus agens ... Društvo je poskrbelo za velik razmah, in izoblikovalo se je lepo število tudi dokaj uspešnih ustvarjalk. Čeravno ne deluje več, so bili z njim postavljeni temelji in zgodba s keramiko se nadaljuje.

Ta dediščina me neizmerno osrečuje. Kot bi posejala semena, ki so v izobilju obrodila. Moje študentke predajajo znanje naprej in krog se samo širi in širi. Postojna ima vse več izvrstnih oblikovalk gline. Zelo sem hvaležna za to zgodbo z Društvom keramikov Gaja. To so bila leta navdušenega druženja; zelo iskriča in ustvarjalna – presegali smo meje na društveni in osebni ravni in ves čas iskali nove izzive. Verjeli smo vase in vse je postalo mogoče. Organizirali smo 1. in 2. bienale slovenske keramike z vrhunskimi tujimi selektorji. Močno je odmeval v slovenskem prostoru in sprožil pobudo za ustanovitev Unicum-a, mednarodnega trienala umetniške keramike. Veliko smo naredili za promocijo keramike, saj je bila v tistem času kot umetniška zvrst podcenjena.

Vaš drugi ustvarjalni dom je že vrsto let na Hrušici, položen v mirno okolje jase med gozdove, kjer se že kar nekaj let na tamkajšnji domačiji odvijajo različne delavnice, tečaji in mednarodne poletne šole keramike z občasno gostujočimi umetniki in profesorji. Velik dosežek je gotovo organizacija daljnosežnega projekta *Forma Viva Magija gline*. Ta se uresničuje in razvija že vse od leta 2014. Poleg keramike pa skrbite na Hrušici tudi za bralno kulturo; prirejate najrazličnejša srečanja in tečaje.

Na Hrušici imam svoj atelje. Tu deluje tudi šola keramike, in je lani praznovala 25-letnico delovanja. V svojih začetkih je bila pionirska. V Sloveniji še do nedavnega ni bilo akademskega študija keramike, zato smo vabili profesorje in umetnike iz tujine. Oblikovanje in tehnologija keramike sta zelo kompleksen proces. Izzivov je nešteto, tako da se moraš slej ko prej omejiti. Preizkusila sem ogromno stvari in nazadnje izbrala belo glino. Ta mi je najbližja, z njo se najlažje izražam. V njej čutim svetlobo, pretočnost, lebdenje. Ni tako materialna, ker v njej ni železa. Železov oksid namreč glino obarva v rdeče tone, daje pa ji tudi občutek teže, pripne jo na magnetno polje zemlje. S projektom *forma viva* (poteka že četrto leto) želim likovno obogatiti te odmaknjene, vendar lepe kraje. Tako nastaja prva tovrstna zbirka umetniške keramike na prostem v Sloveniji. V tej oazi se zbiramo tudi na bralnih študijskih krožkih. Na začetku je bila beseda, nato se je spečala z glino. Ta stavek definira mene in moje delo. Končala sem študij primerjalne književnosti in slovenistike, potem pa zavila med keramike in besede so glina postale.

Kaj se dogaja s kulturo branja, pismenosti in izražanja Slovencev? Kako vidite danes na splošno slovenski jezik v vsakdanji rabi tudi kot predavateljica na Ljudski univerzi Postojna?

Opažam, da vsakdanji jezik postaja nekako enodimenzionalen, izgublja svojo raznolikost in sočnost. V pisnih sporočilih izražamo svoje občutke z emoji, uporabljamo okrajšave in nadomestke besed. Doživljamo premik od jezikovnega k slikovnemu, živimo v času primata negibnih in gibljivih podob. Vendar ne bi rekla, da vseprisotnost podob ogroža jezik.

Z umetniško keramiko ste osvojili tako v domačem kot mednarodnem prostoru vrsto nagrad in prejeli veliko priznanj. Katere nagrade vam pomenijo največ?

Nagrada je kot češnjica na torti. Lepo jo je dobiti, ampak pomembna je »torta«. Največ mi pomeni druga nagrada na 28. mednarodnem bienalu keramike v L'Alcori v Španiji. Ker je bila odkupna, mi je prinesla nekaj denarja. Z njim sem si kupila prosti čas.

Umetniška instalacija *Kdo je izvelkel zvezde iz vodnjaka?* je bila impresivna stvaritev, ki je mnogim obiskovalcem v prazničnem decembru zaustavila korak. Požela je pohvale zaradi samega koncepta visečih form, neskončnega števila raznolikih belih detajlov in na sploh svoje poetične moči. Povejte nam nekaj o njenem rojstvu.

Instalacija je dolgo zorela – vse od januarja 2018, ko so me povabili na MOL in mi sporočili, da je moj razstavni projekt izbran na razpisu. V bistvu sem aplicirala za Stekleni atrij, obvladljiv majhen prostor; na tem razgovoru pa so mi ponudili Desni atrij. »Ah ne,« sem rekla. »Desni atrij je ogromen.« »Je, ampak glede na to, kar delate, bi vas raje dali v Desni atrij.« Uvrstili so me na najbolj obiskan decembrski termin, mi dali proste roke za nov projekt in sprejela sem izziv. Prostor Desnega atrija je težek, srednjeveški, kafkovski. Hotela sem ga omiliti in prinesiti vanj svetlobo. Od vsega začetka sem vedela, da želim narediti poetično prostorsko postavitev in situ. Hotela sem, da prostor postane sestavni del umetnine. Da se zgodijo enostavni, lirični spoji s kvalitetami, kot so mir, svetloba, čudež, milina, pravljica ..., saj nas vse globinsko določajo. Veseli me, da so obiskovalci to začutili. Ustvarjanje razstave je pustolovščina. In prav zato je tako privlačno in živo. Intuitivno sicer slutiš, kam hočeš priti, vendar so koordinate zabrisane in ne veš, kaj te čaka na cilju. Pričakale so me zvezde.

S katero mislijo bi sklenili tale pogovor in s kakšnim sporočilom bi popihali na dušo našim bralcem in svetu?

Manj plastike in več gline. In za srečen konec še nasvet Leonarda da Vincija: »Privežite svoj voz na kakšno zvezdo.«

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Zlata Daneu

Leto 2018 je bilo za Postojnsko jamo rekordno

Za Postojnsko jamo je minilo izjemno leto, najboljšo v njeni 200-letni zgodovini. Samo jamo je obiskalo 815.000 obiskovalcev, skupaj z drugimi znamenitostmi pa okrog 1,3 milijona. Podjetje bo tako sklenilo leto z 28,1 milijona evrov prihodkov, kar je 13 odstotkov več kot lani, medtem ko je dobiček višji za 29 odstotkov in znaša 8,3 milijona evrov, je na novinarski konferenci pred božičnimi prazniki povedal predsednik upravnega odbora Marjan Batagelj.

Delovni proces prilagodili željam gostov

»Rezultat ni plod zgolj enoletnega dela, pač pa gre za njegovo kontinuiteto. Zavedali smo se, da upravljamo z izjemno naravno vrednoto in s Predjamskim gradom kot kulturno dediščino. Do omenjenih rezultatov nas je pripeljala začrtana pot, njihova izjemnost pa je morda posledica lepote jame in Predjamskega gradu. Mi smo bili samo v službi tega, kar moramo narediti,« je na vprašanje, čemu pripisuje tako izjemne rezultate, odgovoril Batagelj. Ta je med vsemi številkami iz poslovnega izida najbolj ponosen na dodano vrednost. Ta znaša 87.000 evrov ob izredno nizki (samo 16,5 %) zadolženosti podjetja. »S tako dodano vrednostjo se ponašajo, denimo, tehnološka podjetja,« pove Batagelj. »Nismo tehnološko podjetje, smo pa delovni proces prilagodili željam gostov in lastnemu zadovoljstvu.«

Marjan Batagelj, predsednik upravnega odbora družbe Postojnska jama, d. d.

Z 39-milijontim gostom v drugo 200-letnico

Kot je povedal, so 14. avgusta letos v Parku Postojnska jama zabeležili rekordno število gostov, to je 14 tisoč v enem dnevu; 39-milijontega gosta pa pričakujejo na začetku leta 2019. »Ta bo simbolično naznanil našo drugo 200-letnico. V letu 2019 namreč obeležujemo 200 let od prvega uradnega turističnega obiska – označuje ga vpis avstrijskega prestolonaslednika Ferdinanda v znamenito knjigo obiskovalcev. Ta pomeni tudi začetek vodenja evidence števila gostov, saj smo zagotovo med redkimi v svetu, ki imamo ohranjene vse knjige z vpisi obiskovalcev.« Po Batageljevem prepričanju je zelo pomembno sožitje z lokalno skupnostjo. »Ko gre nam dobro, gre dobro vsem,« pravi.

Z novimi vlakci v leto 2019

V letošnjem letu je bilo v jami in njeni okolici veliko novosti. Družba je letos namenila za investicije 11,7 milijona evrov, prihodnje leto pa jih bo osem milijonov. »Rezultat prilagajamo tudi investicijam. Ne tvegamo, vlagamo, zadolžujemo se izredno malo. To je recept, po katerem ob morebitnem prihodu krize ne bi bili izpostavljeni. Nedopustno bi bilo vnovič doživeti čas pred desetimi leti, ko je bila ta družba naprodaj,« poudarja Batagelj. Po njegovih napovedih bodo po 45 letih zapeljali po jami novi jamski vlakci. Te že testirajo, javnosti pa jih bodo razkrili konec januarja. »Stremimo k cilju, da najdemo še zadnje manjkajoče delce zgodbe, ki nam bodo razkrili čas delovanja skrivne sobe v hotelu Jama. V obliki Muzeja prisluškovanja jo bomo v prvi polovici naslednjega leta predstavili tudi javnosti.« Med pomembnejšimi načrti napoveduje še oživitve Vile Planinka na Jezerskem, butičnega hotela s 23 luksuznimi sobami za petične goste.

Trenutno ima Postojnska jama spletno stran v 17 jezikih. »Ko bomo imeli 156 jezikov, kolikor je držav, bomo delo končali,« pravi Batagelj in poudarja, da prihaja generacija prstov, slike in hitrih informacij.

Besedilo: Blanka Markovič Kocen; fotografija; arhiv Postojnske jame, d. d.

Praznični božično-novoletni sejem

Na Titovem trgu sredi Postojne se je ob ne ravno prijaznih, a seveda zimskih temperaturah na zadnji predpraznični petek, 21. decembra, ponovno odvil božično-novoletni sejem. Od zgodnjih popoldanskih ur dalje so obiskovalci sejma na praznično okrašenih stojnicah lahko izbirali med pisano ponudbo različnih izdelkov domače obrti, pridelkov, prazničnih dobrot in napitkov, ki so jih zanje pripravili lokalni ponudniki, ter kupili darilo za najbližje ali morda celo zase. Organizator dogodka je bila Občina Postojna. V spremljevalnem programu sta se predstavili zasedbi **Trickel band** in **Fair Play**. Z zimzelenimi prazničnimi melodijami sta razgibali dogajanje na trgu, predvsem pa skušali ogreti ne ravno številno občinstvo in prav gotovo prezeble sejemске ponudnike. Čarobnost lučk in času primerne arome so dopolnile praznično vzdušje.

Praznično okrašene stojnice so ponujale mnogo dobrot in izdelkov.

V Kočah so pričarali božično vzdušje

Prižig prazničnih luči in postavitve jasic v Kočah je kljub obilici drugih dogodkov in obveznosti v najbolj čarobnem mesecu leta priložnost, da se na vasi že tradicionalno srečajo številni vaščani, njihovi sorodniki in prijatelji. Potem ko so kar nekaj let zapored jaslice postavili v »dulenskem« koncu vasi, so se te leta 2017 preselile v vaški kulturni dom, decembra lani pa so jih (tokrat že osmič) ponovno postavili na prostem, pod lipo sredi vasi.

Jaslice v Kočah so spet dobile svoje mesto na prostem.

Naj spomnimo, da so si Kočanci leta 2012, ob drugi postavitvi jasic, prislužili naslov najlepše praznično urejene soseske v občini Postojna. Z decembrsko prireditvijo, ki so jo člani Kulturnega športnega društva Koče pripravili na sveti večer, so spomnili na eno izmed lanskeoletnih častitljivih obletnic. Pred dvesto leti – leta 1818 – je svojo krstno izvedbo namreč doživela pesem *Sveta noč*. Že leto kasneje je bila poznana širom Avstrije in se je hitro razširila po svetu, na prireditvi v Kočah pa sta jo poslušalcem zaigrala mlada glasbenika **Ajda Pezdir** in **Tine Rešeta**. Ob koških jasicah, katerih posebnost je maketa vaške cerkve sv. Marjete, so si zbrani v prijetnem vzdušju voščili lep večer, organizatorji pa so jim postregli s toplimi napitki.

Tudi v Slavini so prižgali lučke

Tako kot po številnih slovenskih krajih so 15. decembra tudi v Slavini zasijale praznične luči. Dogodek so organizatorji (poleg Krajevne skupnosti Slavina še obe vaški društvi, kulturno in gasilsko) v duhu koprške praznične osvetlitve humorno poimenovali »Slavnolandija« in je na prireditveni prostor ob vaški lipi privabil skoraj vse vaščane, pridružili pa so se jim tudi nekateri iz sosednjih vasi. Prižig lučk v Slavini so lani pripravili petič, pobuda za dogodek pa je prišla iz domače gasilske vrste. Doslej je čast pritiska na stikalo pripadla predse-

dnikom krajevne skupnosti, obeh društev in domačega župnika, letos pa se je povabilu Slavincev prijazno odzval **postojnski župan Igor Marentič** in skupaj z najmlajšimi prižgal lučke. V krajšem kulturnem programu so se predstavili domačini; zapeli so **slavinski otroci**, z dvema pesmima se je predstavil **Matija Jahn**, zapela in zaigrala pa sta tudi brata **Vid in Gal Lenassi**. Obiskovalci so se na prireditvenem prostoru ob prijetnem klepetu in zimskih dobrotah, ki so jih zanje pripravili organizatorji, zadržali še krepko po uradnem delu prireditve.

Priložnostni otroški pevski zborček sta prav za ta dogodek »uglasila« Angelina Kalič in Simon Šorc.

Besedila: Alenka Čuk; fotografije: Foto Atelje Postojna, Tina Košuta in arhiv Kulturnega društva Slavina.

Veselo silvestrovanje na Titovem trgu

Ugodno vreme in nič kaj nizke zimske temperature so poskrbeli, da smo v Postojni na osrednjem Titovem trgu množično silvestrovali na prostem in pričakali novo leto v prijetnem in veselem vzdušju. Za dobro glasbo je poskrbel živahni Vili Resnik s svojo skupino; zbrano množico je zabaval še prve ure novega leta. Pri odštevanju zadnjih sekund starega leta in novoletnem voščilu se mu je na odru pridružil postojnski župan Igor Marentič. Skupaj sta zapela že legendarni Silvestrski poljub.

Župan je z najlepšimi željami nagovoril zbrane in poudaril, kako pomembno je s pozitivno naravnostjo stopati naprej v prihodnost in to, da nas v skupnem dobrem povezujejo dobra namera, volja, ljubezen, druženje in prijateljstvo. Povedal je tudi, da so se na občinski ravni v dobrobit po-

Silvestrovanja na prostem se je poleg domačinov udeležilo tudi kar nekaj turistov.

Obiskovalce sta s Silvestrskim poljubom popeljala v novo leto Vili Resnik in župan Igor Marentič.

membnejših vsebin tokrat odpovedali polnočnemu ognjemetu. V mestu in okolici manjših pravzaprav niti ni manjkalo, tu in tam pa je žal še odjeknil glasen in premočan pok petard.

Številni razigrani obiskovalci silvestrovanja in – razveseljivo, tudi kar nekaj turistov – so predvsem pogrešali kaj več dobre, organizirane gostinske ponudbe tako na trgu kot v bližnjih lokalih; ti so bili večinoma zaprti.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Žive jaslice v Postojnski jami

Prve žive jaslice v Sloveniji so tudi letos, s svojo 29. tradicionalno postavitvijo, presegle obiske preteklih božičnih praznikov. Šestnajst sveto-pisemskih prizorov, razporejenih po petkilometrskem podzemnem prizorišču, je tokrat dodatno osvetljevalo 2100 lučk in pomagalo ustvariti barvito vzdušje 150 nastopajočim igralcem in glasbenim izvajalcem.

Audio-vizualni efekti in razkošni kostumi **Magičnega gledališča Serpentes** so nadgradili čudovito naravno jamsko kuliso, ki omogoča projekcije več dimenzij. Vsako leto popestri obisk jaslic izbor popularnih slovenskih estradnih pevcev. Letos je na Veliki gori, najvišji točki v Postojnski jami, pesem Ave Marija prepevala **Helena Blagne**. Na najnižji točki, 120 m pod površjem in 60 m pod Veliko goro, je

Sveto-pisemski prizori v Postojnski jami nobenega obiskovalca ne pustijo ravnodušnega.

Sveto noč med prizorom Jezusovega rojstva prepeval **Alex Volasko**. Zmagovalec Slovenske popevke 2018 je vsak dan zapel v živo pesem Sveta noč tudi na 40 predstavah, ki so si sledile nepretrgoma med 25. in 30. decembrom. Na zadnji postaji so obiskovalci (preden so na peronu posedli na vlakec) lahko prisluhnili še skladbi Amazing Grace v izvedbi priznane slovenske

mezzosopranistke **Irene Yebuah Tiran**. Lanske božične vremenske razmere so bile organizatorjem zelo naklonjene. Upajmo, da bo tako tudi na letošnjih jubilejnih 30. živih jaslicah v Postojnski jami.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: arhiv Postojnske jame, d. d.

Po Miklavžu in Božičku je otroke obiskal še dedek Mraz

Miklavž pride iz noči, je razmišljala Marina. Božiček pride iz noči. Dedek Mraz pride iz noči. Noč je njihov pravi dom. Tako ugotavlja v slikanici Kje so doma dobri možje deklica Marina. Pritrdili bi ji vsi otroci, ki so v decembru težko pričakovali dobre možje. Miklavž in Božiček sta se pojavila, ko se je zunaj že stemnilo in tudi dedek Mraz, ki jih je 20. decembra obiskal in obdaril v Kulturnem domu Postojna, se ni izneveril tej navadi.

Dedka Mraza je veselo vzdušje v kulturnem domu najbrž kar malo presenetilo. Škrata Tinko in Palinko sta številno občinstvo (to je povsem napolnilo dvorano) kar precej razigrala. Otroci pa so jima ljubeznivo priskočili na pomoč. Škrata sta namreč pozabila naložiti darila v koš in si tako povzročila nemalo skrbi in strahu. Kaj bodo rekli otroci in dedek Mraz? Staknila sta glavi in se odločila, da bosta za pomoč pri reševanju zagate prosila kar otroke. Res so jima pomagali in bili kmalu nagrajeni. Prišel je mož s sivo kučmo in z belo brado, z

vsakim dobrodušno poklepetal in se fotografiral za spomin. In ... kar je najpomembnejše – tudi tokrat ni pozabil na darila! Prireditev sta organizirala Kulturni dom, organizacijska enota Zavoda Znanje, in Občina Postojna, v goste pa povabila animacijsko skupino Fuldoro. Predstavila se je z igro Veseli škrati. Prireditev z veselima škratoma in dedkom Mrazom je bila še ena v nizu lepo obiskanih decembrskih prireditev.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Dedek Mraz je razveselil postojnske otroke.

Tradicionalno žegnanje konj

Na štefanovo je žegnanje konj že po tradiciji potekalo pri kozolcu toplarju v Belskem in v Orehku. Tradicijo postopno pridobiva tudi prireditev v Stranah, tam so se zbrali ob prazniku sv. Štefana, zaveznika konj, tretje leto.

Pri kozolcu v Belskem so tokrat našeli 15 udeležencev. Konje je blagoslovil župnik **Jože Koren**. **Predsednik Turističnega društva Pudgura Vojko Bauman** pravi, da je konj v naših krajih veliko, a tradicionalno žegnanje izpodriva stroga veterinarska zakonodaja. V času, ko resnično gledamo na vsak cent v žepu, se za vsakoletno tradicijo tako odloča vse manj ljudi.

Žegnanje so pripravili tudi pri **Konjeniškem klubu Postojna**, ta je lani praznoval 30-letnico delovanja. Iz Prestranka so se podali proti Orehku in tam jih je pričakal župnik **Jože Jakopič**. **Jadran Primožič** iz postojnskega konjeniškega kluba je ob tokratnem blagoslovu naštel več kot 20 konjev. Jahači se domov niso vrnili lačni, okrepčali so se s klobasami in z narezkom.

Že tretje leto pa blagoslov konj pripravljajo v **Stranah**. Vsako leto jih je več – **Boštjan Posega** je naštel devet veličastnih živali. Želijo, da bi postal dogodek tudi pri njih vsakoleten. Stari pregovor pravi, da dež na štefanje obeta le malo žita drugo leto. Kmetovalci se nimajo česa bati, vremenska napoved je bila 26. decembra zelo ugodna.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Mladi konjeniki so najboljšo poročstvo za ohranjanje tradicije žegnanja konj.

Aktivno v novo leto

Po silvestrskem rajanju mnogi počivajo, kar lepo število ljudi pa se vsako leto udeleži tradicionalnega vzpona na vrh sv. Lovrenca. Tudi tokrat se je za aktiven začetek novega leta ob lepem vremenu odločilo veliko pohodnikov. Po koncu so se okrepčali s pijačo in jedačo.

Turistično društvo Pudgura je pripravilo tako imenovan Jakobov pohod že petnajstič. Lani je lilo kot iz škafe, zato so pohod za teden dni prestavili. Letos je bilo vreme kot naročeno. Sončni žarki so sijali na vrh pri-

ljubljene gore, ki ponosno stoji na nadmorski višini 1019 metrov.

V vpisni knjigi so našeli 130 pohodnikov, vzpona se jih je sicer udeležilo še več. Na vrhu so bili stari in mladi, toda povečini lahko govorimo o pohodnikih srednjih let. Po pohodu jih je v studenskem gasilskem domu pričakala prava pojedina. Vaške gospodinje so poskrbele za krompirjevo solato in kuhane klobase. Posladkali so se s pecivom ter nazdravili ob kuhanem vinu in čaju.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Vojko Bauman.

Pohodniki so bili za vzpon na Lovrenc nagrajeni s slastnim okrepčilom.

Zmagovalca akcije Ona ali on leta 2018 pravljčarka in policist

Poslušalci postojnskega Radia 94 so v akciji Ona ali on 2018 namenili največ glasov pravljčarki Anji Štefan in postojnskemu policistu Mihaelu Bezjaku. Na razglasitvi v Jamskem dvorcu pri Postojnski jami je zbrane nagovoril tudi premier Marjan Šarec.

Pesnica, pisateljica, pravljčarka in raziskovalka slovenskega pripovednega izročila **Anja Štefan** že 25 let objavlja pesmi, pravljice in uganke za otroke, starše, vzgojitelje in pedagoge. Obenem je začetnica pripovedovalskega gibanja pri nas in pobudnica festivala Pravljičice danes. Več njenih slikanic je bilo nagrajenih z uglednimi nagradami. Za igrivimi in šaljivimi besedami Štefanove sta iskrenost in resnica. Odlično se ujame z legendarnimi slovenskimi ilustratorkami, kar daje njenim knjigam dodatno vrednost.

Policist Prometne policije Postojna Mihael Bezjak je marca lani, ko sta se s kolegico na služ-

Nagrajencem sta čestitala tudi premier Marjan Šarec in direktor Radia 94 Sandi Curk.

beni poti vozila skozi Pivko, nesebično priskočil na pomoč reševalcem pri oživljanju moškega. Bezjak se je odzval profesionalno in predvsem človeško, saj je prepričan, da je treba biti človeku človek in se v takšnih trenutkih ne obrniti stran. V sodelovanju z Gospodarsko zbornico in Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije so prvo januarso soboto nagradili s priznanjem tudi gospodarski in podjetniški uspeh leta. Podjetniški uspeh leta je gostilna Turk iz Hotedršice, gospodarski uspeh leta pa podjetje Mineralka iz Cerknice.

Na Radiu 94 so lani že 24. po vrsti izpeljali izbor »Ona ali on – dejanje leta«, s čimer izrekajo priznanje ljudem, ki plemenitijo kakovost življenja v Primorsko-notranjski regiji. Slavnostni govornik, **premier Marjan Šarec** je med drugim izpostavil, da je na medijskem trgu vsak dan boj za preživetje. »Kdor na tem trgu preživi 25 let, si zasluži vso pohvalo in spodbudo,« je dejal.

Besedilo: Blanka Markovič Kocen; fotografija: Valter Leban.

»Dostopno in plemenito« v Notranjskem muzeju Postojna

Leta 2016 je preteklo 200 let od ustanovitve prve javne glasbene šole na Slovenskem. Pomembno obletnico sta Zveza slovenskih glasbenih šol in Slovenski šolski muzej obeležila s pregledno razstavo, ki je v dobrem letu (od novembra 2016) prekrizirala Slovenijo. Od 10. januarja je na ogled tudi v Notranjskem muzeju Postojna.

Prvi letošnji dogodek v postojnskem muzeju, odprtje gostujoče razstave *Dostopno in plemenito*, je bogato zaokročila glasba. V različnih sestavih in z različnimi instrumenti so se predstavili učenci Glasbene šole Postojna. Na odprtju sta ob **direktorici Zavoda Znanje Vladimiri Krese** in **ravnateljju glasbene šole Edvardu Popitu** obširneje spregovorila soavtorja razstave **zgodovinar Stane Okoliš**, **direktor Slovenskega šolskega muzeja**, in **Neža Gruden**, **ravnateljica Glasbene šole Kamnik**.

Izpostavila sta pomen častitljive in zanimive zgodovine glasbenega šolstva na Slovenskem, za razvoj katerega so zaslužni številni posamezniki, izjemni glasbeniki, ki so v različnih časovnih obdobjih pod različnimi »zastavami« in v različnih razmerah potrpežljivo gradili sistem javnega glasbenega šolstva. Statut prve javne glasbene šole – s poukom je začela novembra 1816 v Ljubljani – je bil potrjen marca istega leta. Določal je, da se

v šolo lahko brezplačno sprejemajo le revni učenci. Za premožnejše (ti so šolanje plačevali in s tem deloma omogočali delovanje šole) je bilo na voljo le omejeno število mest. Šola, ki je delovala pod okriljem ljubljanske normalke, predstavlja temelj današnjega širokega sistema javnega glasbenega izobraževanja, v okviru katerega deluje 69 glasbenih šol, vanje pa je vpisanih približno 26.000 otrok. Ob glasbenih šolah v različnih obdobjih so na razstavi predstavljeni tudi zaslužni pedagogi, didaktika glasbene vzgoje in spremembe v njenem 200-letnem razvoju.

Za priložnost, da je razstava na ogled tudi v Postojni, gre zahvala glasbeni šoli in Notranjskemu muzeju. **Etnologinja Magda Peršič** pa je gostujočo panojsko postavitev dopolnila s predstavitevjo različnih instrumentov, ki jih hrani glasbena šola. Razstavo si lahko ogledate v pritličju muzeja do 4. februarja.

Alenka Čuk

Poklon starim časom in predmetom

Športno kulturno društvo Orehek in Krajevna skupnost Orehek že tradicionalno razveselita ob izteku starega leta vaščane in člane društva s stenskim koledarjem. Za leto 2019 so pripravili četrtega po vrsti, v ospredje pa so postavili stare predmete.

Orehovski koledar na svojstven način pripoveduje zgodbe prednikov.

V društvu se vsako leto odločijo za osrednjo temo, s katero skušajo zabeležiti nove in stare orehovške zgodbe - od najbolj znamenitih stavb do najrazličnejših starih predmetov, ki so jih pri svojem delu uporabljale ženske. Slednja tema krasi sedemletni koledar; ta je hkrati trajen spomin na razstavo predmetov domačina, zbiralca **Branka Klanjška**. Njegova izjemna zbirka razkriva sledi življenja in pripoveduje zgodbe naših prednikov. Koledar je bil (tako kot vsa leta doslej) lepo sprejet.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv ŠKD Orehek.

Postojnska godba na pragu dvaindvajsetega desetletja

Jubilejno, 210. leto delovanja so postojnski godbeniki sklenili s tradicionalnim božično-novoletnim koncertom. Tudi tokrat niso razočarali številnih poslušalcev, ki so na štefanovo napolnili športno dvorano Osnovne šole Antona Globočnika. Za godbeniki je dinamično jubilejno leto, v dvaindvajseto desetletje pa bodo vstopili, kot kaže, z novim dirigentom.

Postojnska godba 1808 je v lanskem letu praznovala 210. obletnico delovanja. Ob prireditvah, ki si jih brez godbe ne znamo predstavljati (pustna povorka, prireditev ob občinskem prazniku, prvomajska budnica, furmanski praznik ...) in tradicionalnih samostojnih koncertih so nam v jubilejnem letu pod vodstvom **dirigenta Luke Loštreka** postregli še z nekaj presenečenji. V sodelovanju z godbeniki z Madžarske so izvedli skupni koncert v Pivki, povezali pa so se tudi s Folklorno skupino Torbarji in sodelovali pri njeni postavitvi Prekmurskih plesov. Ob koncu leta, na štefanovo, pa so svojemu zvestemu občinstvu poklonili koncert z zahtevnejšim programom, ki je pobožal dušo, in obveznimi koračnicami, ki so ogrele dlani. Z raznolikimi

skladbami so nas vodili od cirkusa (*Erinnerung an Zirkus Renz*), do kabareta (*Can can*) in opere (*Fantom iz opere*) ... Bučen aplavz sta požela solista **Živa Stegel** in **Primož Petoheleb**. Živa je ena najmlajših članic godbe, a je na ksilofonu pokazala veliko suverenost. Primož ima daljšo »kilometrino«. Godbenikom je zvest že 15 let in je na prireditvi zato prejel tudi Gallusovo znač-

Poleg Primoža so Gallusove značke za 15 let delovanja prejeli še predsednik Postojnske godbe **Vid Trebše**, **Matej Gliha** in **Daniel Ogrizek**. **Silva Bajc**, vodja postojnske območne izpostave JSKD, je podelila tudi Gallusovi znački za 5-letno delovanje. Prejela sta ju **Irenej Tornič** in **Matic Suša**. Predsednik godbe pa je podelil priznanji novima članoma, **Jaki Lindiču** in **Živi Muhič**.

Postojnska godba 1808 je jubilejno leto sklenila z božično-novoletnim koncertom.

ko. Godbeniki so v goste povabili vokalistko **Marjeto Prudič** – ob njihovi spremljavi je odpela Vilharjevo *Po jezeru* in Adamičevo skladbo *Tiho, tiho pada sneg* – ter moderatorko **Sidonijo Mozetič**.

Godbeniki in dirigent Luka Loštrek so ob koncu leta sklenili sodelovanje, zato so godbeniki že objavili razpis za novega dirigenta.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

V iskanju sanj

Kulturni dom Postojna je za konec poskrbel še za pravo glasbeno poslastico z etno jazz koncertom. Nastopali sta dve zasedbi odličnih mladih glasbenikov. Rdeči niti tega čarobnega večera pa sta bili *Tribute to Nick Drake* – poklon angleškemu glasbeniku Nicku Draku ter slovenska popevka in ljudska pesem v jazz preobleki z naslovom *V iskanju sanj*.

Koncert je bil eden tistih posebnih in takšnih, ki lahko s ščepcem pozitivne melanholije popeljejo poslušalca v prijetno umirjeno in polno občuteno glasbeno atmosfero. V prvem delu koncerta se je skupina mladih glasbenikov (**Maša But** – vokal, **Filip Vadnu** na kitari, **Anže Vrabec** pri klavirju, **Peter Smrdel** na kontrabasu in **Žiga Smrdel** na bobnih) poklonila znanemu angleškemu kantavtorju in skladatelju Nicku Draku, čigar glasba sodi v folk-etno žanr. Še danes so

njegove skladbe navdihujoče in poustvarjalni izziv za mnoge glasbenike različnih generacij, ki ponovno ali na novo odkrivajo lepoto in širino njegovih skladb.

V drugem delu koncerta, naslovljenem *V iskanju sanj*, pa smo prisluhnili projektu mlade jazz pevke **Ane Čop**. K sodelovanju je povabila odlične mlade glasbenike – pianista **Gregorja Ftičarja**, basista **Miho Korena** in bobnarja **Žigo Smrdela**. Projekt zajema slovenske skladbe, ovite v jazzovski zvoke. V svojem nastopu se je kvartet sprehodil od slovenske popevke, ljudske pesmi, poezije in popa vse do manj znane novejšje slovenske glasbe.

»V zelo veliko zadovoljstvo mi je delati s tako nadarjenimi mladimi glasbeniki, ki so že drugo leto obogatili decembrski program v Kulturnem domu Postojna. Menim, da je nujno treba dati priložnost mladim umetnikom in hkrati na dogodke pritegniti tudi mlajše občinstvo, da ga seznanjamo z različnimi vrstami umetnosti in širimo njegova obzorja,« je povedala vodja Kulturnega doma Postojna **Katja Jordan**.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Jernej Humar.

Maša But, Anže Vrabec, Peter Smrdel, Filip Vadnu in Žiga Smrdel so navdušili s skladbami Nicka Draka.

Slavnostna 15-letnica Torbarjev

Kulturno društvo Folklorna skupina Torbarji je zaokrožilo konec novembra z letnim koncertom v postojnskem kulturnem domu svojo 15-letnico delovanja. V vsej spevni slikovitosti se je na odrskih deskah odvijal pester program domače in gostujočih skupin.

Tokrat so slavljenci gostili **Folklorno društvo Gartrož Nova Gorica pod vodstvom Marije Kapušin, Kulturno društvo Svoboda center - Folklorna skupina Trbovlje pod vodstvom Jožice Brečko** in prvič tudi **Postojnsko godbo 1808** – vodi jo **Luka Loštrek**. V večer je povedel **postojnski župan Igor Marentič** s pozdravnim nagovorom in čestitkami ob jubileju Torbarjev.

S plesom in pesmijo je tradicionalna letna prireditev, ki jo Torbarji organizirajo že od leta 2003, samostojni kulturni projekt, na katerega se pripravljajo celo leto. Sicer pa se vsako leto predstavijo vsaj z dvema odrskima postavitvama, ki vključujeta nove ljudske plesne in pesmi iz pretekle sezone, povabijo pa tudi druge folklorne skupine, ljudske pevce in godce iz Slovenije in tujine. Odrska postavitve Prekmurskih plesov je nastala v letu 2018, prvič ob sodelovanju s Postojnsko godbo. Z njo so počastili 15-letnico Torbarjev, 210. obletnico godbe in dan državnosti.

Letošnji prejemniki srebrnih Maroltovih značk za več kot 10 let aktivnega delovanja na področju folklorne dejavnosti so bili: Jožko Bajec,

Odrska postavitve Prekmurskih plesov je nastala v sodelovanju s Postojnsko godbo.

Milan Brezec, Vanja Zavnik, Jelka Kaluža in Te-rezija Antončič. Podelila jih je **Silva Bajc, vodja Območne izpostave JSKD Postojna**. Na koncu sta se Andreja Berlak in Nadja Kačar zahvalili v imenu FS Torbarji Občini Postojna in JSKD za vso pomoč in podporo ter vsem, ki so doslej naklonjeno prispevali k njihovem delovanju.

Skupina širi kulturno dediščino in ljudsko izročilo v slovenskem in mednarodnem okolju ter pomembno prispeva k promociji in prepoznavnosti občine Postojna. Pohvali se lahko kar z ducat uspešnih odrskih postavitve. Udeležuje se območnih srečanj folklornih skupin v organizaciji JSKD RS (zadnjih deset let redno dosegajo regijski nivo), sodeluje tudi na humanitarnih prireditvah, gostovala je na Hrvaškem, v BiH in Italiji, nastopila je na slovesnosti ob vstopu Slovenije v EU ter letos maja na Braču na slovesnosti ob pobratenju občin Supetar in Postojna.

Folklorno skupino sestavlja 15 članov iz postojnske in pivške občine, ki jih združuje ljubezen do plesa in petja. V letih 2007 in 2008 so na podlagi raziskave in pod strokovnim vodstvom JSKD izdelali kostume. Ti ponazarjajo prazni način oblačenja kmečkega prebivalstva iz krajev ob Pivki proti koncu 19. in na začetku 20. stoletja. Leta 2012 so prejeli srebrno priznanje Občine Postojna za ustvarjalno delo na področju ohranjanja ljudskega izročila, šeg in navad. Torbarjem predseduje **Nadja Kačar**, strokovna vodja pa je od leta 2006 **Andreja Berlak**, tudi avtorica mnogih odličnih odrskih postavitve.

V svoje vrste si v društvu želijo več podmladka, zato vabijo, da bi se jim pridružili tudi mladi ljubitelji folklore.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Svetih treh kraljev dar

Cerkev sv. Štefana v Postojni je bila v nedeljo, 6. januarja, prizorišče letošnjega prvega koncerta v organizaciji Turističnega društva Postojna. Sicer božičnemu koncertu so nadedeli naslov Svetih treh kraljev dar. Basbaritonista Juana Vasleta je spremljal na orglah in klavirju Tadej Podobnik.

Koncert se je začel takoj po nedeljski maši, zato je bila cerkev sv. Štefana čisto napolnjena. Nastopajoča umetnika ter njuno dosedanje delovanje in sodelovanje je predstavila povezovalka **Mateja Jordan**. **Juana Vasleta** lahko na kratko predstavimo kot zaprisežena pevec, novinarja in strastnega popotnika. Preživeto otroštvo v družini slovenskih izseljencev v Buenos Airesu (tam je začel svojo pevsko in novinarsko kariero) ga je okužilo

tudi z ljubeznijo do nogometne žoge. Slovenci ga še najbolj poznamo kot solista v ljubljanski Operi.

Tadej Podobnik je začel svojo glasbeno pot na GŠ Frana Gerbiča v Cerknici in je tam tudi zaposlen. Po končani srednji glasbeni šoli je diplomiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani in deluje na njej kot strokovni sodelavec.

Koncert božičnih pesmi je potekal v dveh delih. Raznolik repertoar nabožnih pesmi s celega sveta se je pričel na kora ob spremljavi orgel in se nadaljeval pred prezbiterijem ob klavirju. Postojnska cerkev je potrdila svojo akustičnost, duet Vasle - Podobnik pa svojo virtuoznost. Čudoviti dar treh kraljev in Turističnega društva Postojna.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Letošnji praznik svetih treh kraljev je v postojnski cerkvi izzvenel ob nabožnih pesmih v vrhunski izvedbi Juana Vasleta in Tadeja Podobnika.

Jubilejno, že deseto »mavrično« koledovanje

Tako kot koledniki nekdaj tudi članice Vokalne skupine Mavrica že deset let povezujejo s projektom »Koledovanje« ljudi, s pesmijo pa v njihove domove prinašajo dobro voljo in veselje. Še pomembneje je, da to lepo navado negujejo, zbirajo na delavnicah našo s koledniki povezano nesnovno dediščino in jo tako prenašajo na naslednje rodove. Skupino že vseskozi vodi Jelka Bajec Mikuletič.

Koledovanje so v lanskem novembru in decembru uvedle koledne delavnice, na katerih so pevke dopolnjevale svojo zbirko kolednih napevov, jih urejale in koledovale po pivških in postojnskih domovih. Vrhunec je bil koncert kolednih in božičnih napevov 22. decembra v veliki dvorani Glasbene šole Postojna. Čeprav so zaradi bolezni odpovedali sodelovanje gostje iz Italije, so pevke ob jubilejni izvedbi pripravile posebej bogat program in skupaj s številnimi nastopajočimi pričarale polni dvorani obiskovalcev praznično vzdušje. Kot prva je nastopila violinistka Glasbene šole Postojna **Karin Antunović**. V nadaljevanju so se na odru predstavile še mlade baletke **Baletnega društva Postojna** iz skupin Vilinke in Labodi, zaplesali so člani **Folklorne skupine Torbarji**, koledne in božične pesmi pa

V duhu koledniške tradicije so nastopajoči zapeli, zaplesali in voščili obiskovalcem.

so poleg **Vokalne skupine Mavrica** (spremljali sta jo violinistki **Tjaša Podboj** in **Lara Novak**) prepevali še pevci **Vokalne skupine Slavna** in pevke **Vokalne skupine Cluster** (slednja deluje v okviru Kulturnega društva Rak Rakek). Te je na flavti spremljala **Monika Jambrošič**, vse tri omenjene pevske sestave pa vodi **Jelka Bajec Mikuletič**. Z dvema pesmima iz bogatega božičnega repertoarja se je predstavila še odlična mezzosopranistka **Lucija Mekina**; na klavirju jo je spremljala **Marjana Godeša**. **Katarina Črnač** je poskrbela za orgelsko spremljavo pesmi *Rajske strune* – te so skupaj odpeli pevke in pevci Mavrice in **Vokalne skupine Slavna**

– odigrala pa je tudi vse klavirske spremljave pesmi v izvedbi Mavrice. »Mavrična« dekleta so v besedi predstavila običaj koledovanja in prebrala nekatere izmed kolednic – tudi tiste, ki so jih uspela zbrati na delavnicah. Prizor s koledovanja, ko gospodinja in gospodar s klobasami in z domačim žganjem postrežeta kolednikom, ti pa jim blagoslovijo živino in zaželiyo zdravja, so odigrali Torbarji in ob tem zapeli še kolednico, po izvoru iz Matenje vasi. Nastopajoči so za konec skupaj z občinstvom odpeli dvesto let staro pesem *Sveta noč*.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Aljaž Bogataj.

Nakrmljeni konji v šmihelskem kulturnem domu

Za odličen glasbeni zaključek novoletnih praznikov je poskrbela v Šmihelu pod Nanosom logaška glasbena skupina Fed Horses. 11. januarja je navdušila povsem polno dvorano tamkajšnjega kulturnega doma. Prireditve je organizirala Krajevna skupnost Šmihel pod Nanosom ob podpori Občine Postojna.

Vodstvo krajevne skupnosti se trudi vsaj nekajkrat letno organizirati v lično obnovljenem kulturnem domu dogodek za vaščane in ostale ljubitelje kulture. Tokrat je povabilo v goste skupino **Fed Horses: Uršo Mihevc** (vokal), **Jureta Mihevca** (kitara), **Roka Škrlija** (bas kitara), **Danijela Bogataja** (violina in kitara), **Timija Elerja** (tolkala) in **Mitjo Kavčiča** (klavature). Skupina ustvarja in nastopa že peto leto, njihove avtorske pesmi pa so v veliki večini v angleškem jeziku. Naslov njihove prve prepoznavnejše pesmi v slovenskem jeziku je *Spremembe*; prvič so jo odpeli na prireditvi Izštekanih 25 na Valu 202 v Kinu Šiška. V

februarju jih čaka nastop na našem največjem glasbenem festivalu EMA, 24. izboru slovenskega predstavnika za udeležbo na tekmovanju Pesem Evrovizije. Nastop na Emi bo zagotovo pripomogel k še večji prepoznavnosti skupine, a jih ta zagotovo ne bo zavedla v komercialne vode.

Na koncertu v Šmihelu pod Nanosom se je skupina Fed Horses predstavila s svojim standardnim avtorskim repertoarjem, z alternativnim country zvokom in z besedili v angleščini.

Skladbe so polnoštevilno zbrani obiskovalci sicer že slišali na radijskih valovih, a večina ni vedela, kdo jih izvaja. Za brezhiben zvok je poskrbel **Jure Maček**.

Po prireditvi, klepetu in topli pijači s pecivom si je večina zadovoljnih obiskovalcev privoščila še večerni sprehod do cerkve sv. Mihaela. Tam so si ogledali gibljive jaslice.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: Valter Leban.

»Fed Horses« so izvedli tudi avtorsko pesem v slovenskem jeziku – Spremembe.

»Na poti iskanja potrebuješ vztrajnost, pogum in modrost«

V teh preprostih življenjskih resnicah je skrito sporočilo knjižnega prvenca Postojnčana Bogdana Biščaka *Igra in biseri*; izdala jo je ljubljanska založba Sidarta. Po nekaj predstavah po Sloveniji jo je avtor v pogovoru s Tadejem Golobom (pisateljem, kolumnistom in tudi alpinistom) 17. januarja predstavil še v Knjižnici Bena Zupančiča postojnskemu občinstvu.

Bogdan je v knjigi združil dve pripovedi. V prvi sledimo izpovedi alpinista od njegovih rosnih let, ko so ga starši »zastrupili« z gorami, prek njegovih plezalnih začetkov v slovenskih gorah do vrhunskega alpinista. V 80. letih je skupaj s tovariši postavil slovenski alpinizem v vrh svetovnega. Postojnčani smo spremljali njegove podvige v Alpah, Andih, Himalaji in Karakorumu. Bogdanu pomenita največ dva – najnevarnejša smer, ki jo je preplezal, tj. jugozahodna stena Cime Burel v Dolomi-

tih, in prvenstvena smer v južni steni Fitz Roya. Vse podvige je skoraj praviloma dosegel v ozkem krogu prijateljev. In trem najtesnejšim, ki so poleg njega oblikovali »postojnsko četvorko« – Igorju Mezgecu, Radu Fabjanu in Igorju Škamperletu – se je želel Biščak s knjigo oddolžiti »za vse, kar je z njimi doživel v stenah«. Druga pripoved v knjigi pa je pogovor med očetom in hčerko – zato podnaslov Kako sem hčerki z alpinizmom razložil življenje. Zgodil se je v enem samem dnevu, med počitkom po trekingu v Peruju, ko sta se s hčerko Anjo pogovarjala o »nekaterih življenjskih dejstvih«.

Vsak človek nosi v sebi zgodbo. Bogdan Biščak sodi med tiste, ki so to zgodbo pripravljeno deliti z drugimi. V knjigi (ta je več kot zgolj avtobiografska) razkrije bralcu svoja razmišljanja o »hoji po robu«, prijateljstvu in alpinizmu, predvsem pa o smislu bivanja. Na zadnji platnici knjige zapiše njegov prijatelj in soplezalec Matevž Lenarčič: »Preplezana zahtevna smer ali vzpon na vrh v družbi prijateljev ni bila zmaga, temveč stopnica za nov pogled nase v odnosu do okolice ...«

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Valter Leban.

Trije prijatelji – Igor Škamperle, Rado Fabjan in Igor Mezgec (od leve) – so z odličnimi fotografijami podprti pripovedi Bogdana Biščaka dodali posebno draž.

ŠPORT

KEGLJANJE

Po letošnjem premoru so stekla ligaška tekmovalna v domeni Kegljaške zveze Slovenije. Tri ekipe Proteusa Postojna so gostovale v gorenjski prestolnici in vpisale dve zmagi in poraz.

Najboljša moška kegljaška ekipa, ki tekmuje v 1. A slovenski ligi, je v 10. krogu odpravila domači Triglav s 6 : 2 (največ kegljev, 607, je podrl Denis Čenanović). Trenutno si s 13 točkami deli tretje mesto s Calcitom in Konjicami. Kegljavke, ki so v Kranju doživele poraz (2 : 6), so s 6 točkami na osmem mestu. Druga moška ekipa Proteus II (nastopa v 2. slovenski ligi – zahod) je slavila s 5 : 3, a je s 4 točkami še vedno povsem na začetju lestvice.

Postojnski igralci in igralka so se na tradicionalni prireditvi Kegljaške zveze Slovenije okitili z dvema naslovoma najboljših v Sloveniji oziroma prejeli kar šest priznanj. Proteus Postojna je imel v letu 2018 najboljšo mladinsko ekipo v postavi: Žiga Požar, Dušan Pavlovič, Danijel Lavrič in Nejc Miklavc. Za najboljšega mladince v minulem letu pa so razglasili stalnega mladinskega državnega reprezentanta in najboljšega postojnskega kegljača Žigo Požarja; ta se je na visoko 3. mesto uvrstil tudi v članski konkurenci. V članski konkurenci je moška ekipa osvojila drugo mesto v Sloveniji, kar je izredno lep in nepričakovan uspeh.

Pri članicah je na skupno 9. mestu pristala Maša Miklavc, ženska članska ekipa Proteusa je zasedla peto mesto. V posamični mladinski konkurenci sta osvojila tako Danijel Lavrič kot Maša Miklavc četrto mesto, ženska mladinska ekipa pa je zasedla visoko tretje mesto. Tudi najmlajši kegljači – kadeti so se izkazali, saj je ekipa Proteusa zasedla tretje mesto, Tine Vidmar pa je pristal v posamični konkurenci na devetem mestu.

Brane Fatur

CURLING

Na drsališču na Titovem trgu je tudi letos potekal dobrodelni curling turnir. Vabilu organizatorja, podjetja Studia Proteus, se je 16. decembra odzvalo 18 ekip. Zmagovalka je bila ekipa Unike TTI iz Postojne. Vsem sodelujočim pa je bilo najpomembnejše, da bo deklica, obolela za levkemijo, prejela 720 evrov.

»Ta prireditev, ki jo tradicionalno prirejamo že tretje leto, se je dobro prijela. Ekipe se je z veseljem udeležujejo; nekatera podjetja so prijavila tudi po dve ekipi, tako navdušeni so za ta zimski šport,« je povedal Ernest Zakarija, direktor Studia Proteus. Gostitelji so za dobro organizacijo in lep odziv ekip prejeli tudi pohvale Curling zveze Slovenije. Generalni sekretar zveze je poudaril, da Postojna

in Velenje vodita v prepoznavnosti rekreativnega curlinga. Dobrodelno noto so prireditvi vdahnili v sodelovanju z Lions Clubom Postojna. Ta bo s prijavnino zbrana sredstva predal deklici, ki je zbolela za levkemijo.

Ester Fidel

KOŠARKA

Postojnski košarkarji nič več neporaženi. V novo leto je ekipa PVC Nagode Postojna najprej krenila z menjavo glavnega trenerja. Konstantin Subotič je prejel ponudbo prvotnega trenerja ekipe Šenčur in jo tudi sprejel. Na klopi ga je nadomestil Predrag Milović. Premor med prazniki ni vplival najbolje na ekipo; svoj prvi poraz je doživela v Idriji. Vtis so Postojnčani takoj popravili – že v naslednjem krogu so v domači dvorani premagali ekipo Ajdovščine in nato še v gosteh ekipo Vrhnike.

V soboto, 26. januarja, ob 19. uri vsi gledalci vabljeni v dvorano Šolskega centra Postojna, kjer se bo odvijal derbi proti Novi Gorici. Sledita še gostovanje pri Slovanu v Ljubljani 2. februarja in domača tekma proti ekipi Tolmina na praznični 8. februar. S tem se zaključuje prvi del 3. skl.

Boštjan Blaško

TRIATLON MOČI

Pod okriljem Power lifting zveze Slovenije je potekal v Polzeli triatlon moči. Tekmovalci so se v različnih kategorijah pomerili v treh disciplinah: počep, potisk s prsi in mrtvi dvig. Tekmovanja se je udeležila tudi peterica članov Power lifting klub Oscar & co. iz Postojne.

Na triatlonu moči so se izkazali (od leve proti desni): **Urban Brezic**, **Tomaž Smrdel**, **Lovro Pridigar**, **Azur Kurbašič** in **Samo Someregger**.

Četverica je nastopila v triatlonu, **Tomaž Smrdel** zaradi poškodbe le v potisku s prsi in v kategoriji do 120 kg dvignil 132,5 kg. V kategoriji do 93 kg sta nastopila debitanta na tovrstnih tekmah **Samo Someregger** (dvignil je 510 kg) in **Lovro Pridigar** (427,5 kg). Svoj drugi nastop v tej kategoriji je imel **Urban Brezic**. Svoj najboljši rezultat je izboljšal kar za 42,5 kg in dvignil skupno 545 kg. Izkazal se je tudi **Azur Kurbašič**, saj je v kategoriji do 105 kg pristal skupno pri natanko 600 kg. Dvignil je kar 100 kg več kot na zadnji domači tekmi. Rezultati dokazujejo, da v domačem klubu trenirajo odlično.

Brane Fatur

SMUČANJE

Januar bi moral biti že popolnoma zimski mesec, vendar prvi tedni letošnjega leta niso bili najbolj radodarni s snegom. Postojnski smučarji pa so že vsaj od decembra zelo aktivni, le koledar tekem jim je nekoliko skrojilo pomanjkanje snega.

Načrti vseh treh postojnskih klubov za letošnjo sezono so smeli – ob doseganju čim boljših rezultatov na tekmah regijske, državne ali med-

narodne ravni vsi organizirajo šole smučanja za najmlajše (v obliki zimovanj ter enodnevnih ali vikend smučarskih šol), se spoprijemajo z organizacijo tekem in ne pozabijo na druženje smučarjev vseh generacij.

V **Smučarskem društvu Postojna** tekmujejo tekmovalci kategorij U14

in U16 za Pokal Notranjsko-primorske regije in na državni ravni za Pokal Sloski, mladinci na FIS tekmah in člani tudi na tekmah za Evropski pokal. V **Smučarskem klubu Kalič** se bodo v letošnjem letu udeleževali tekem za Pokal Notranjsko-primorske regije in Primorski pokal. V sklopu tega tekmovanja bodo v začetku februarja organizirali tudi tekmo v veleslalomu že za 11. Miškotov pokal. Tudi v **Smučarskem klubu Markin** pričakujejo tekme za Pokal Notranjsko-primorske regije in Primorski pokal.

V koledarju tekem za Pokal Notranjsko-primorske regije je za mlajše kategorije (U8 do U12) pet veleslalomov, za starejše (U16 do U21) pa so trije slalomi in trije veleslalomi. Sezona se bo marca sklenila še s paralelnim veleslalomom za vse kategorije. Do sedaj so se na edini tekmi – nočnem slalomu na Rudnem – pomerili samo starejši tekmovalci. Zmage so v svoje statistike vpisali **Alja Ronzullo** (U16), **Urša Požanel Vilhar** (U21) in **Aljaž Kranjec** (U21) – vsi iz SD Postojna, uvrstitve na stopničke pa še **Tinkara Žitko** (U21) in **Žiga Šadl** (U21) iz SK Markin. Več o rezultatih na drugih tekmah oz. ravneh tekmovanja bomo zapi-

sali v naslednjih številkah, ko se bo boj med količki zares razvnel.

Barbara Žitko

KARTING

Desetletni **Aleksandar Bogunovič** je letos postal državni prvak Slovenije v kartingu v kategoriji Rotax Micro max. Že pri osmih letih je osvojil naslov nacionalnega prvaka Mehike in si kot najmlajši udeleženec prislužil pravico do nastopa na svetovnem finalu Rotax max challenge v Italiji.

Iz Mehike, kjer je z družino preživel prvih osem let svojega življenja, se je vrnil v Slovenijo, na Prestranek, in ne skriva svojega navdušenja nad hitrostjo in spretnostjo. Osvojitve naslova državnega prvaka pomeni Aleksu veliko, o ciljih pa brez oklevanja: »Postati si želim svetovni prvak.«

Desetletni **Aleksandar Bogunovič** ima visoke cilje.

Ko je imel komaj dve leti, mu je oče kupil električni avto, iz katerega mali voznik tako rekoč ni izstopil, dokler se niso izpraznile baterije. Pri petih je že zmagoval v gokartu. Leta 2016 je postal nacionalni prvak Mehike v kategoriji Micro max in si tako kot najmlajši udeleženec prislužil pravico do nastopa na svetovnem finalu Rotax max challenge v Italiji.

»Letošnja sezona nas je stala približno 35 tisoč evrov,« pove Aleksandar Bogunovič st., oče in glavni motivator ter sponzor mladega dirkača. Po njegovih besedah odlikujejo sina izredna sposobnost koncentracije, motorične sposobnosti in telesna pripravljenost. Aleks trenira poleg dirkaškega športa tudi nogomet (v domačem klubu) ter skupaj s sestro plezanje, obenem

pa je odličen učenec, eden najboljših v OŠ Prestranek. Spričo njegove pridnosti in vztrajnosti se mu željeni cilji gotovo ne bodo izmuznili.

Besedilo: **Blanka Markovič Kocen**;
fotografija: družinski arhiv.

TAROK

S prvim turnirjem za posamično državno prvenstvo v taroku se je v Trebnjem pričela tarok sezona 2019. Nastopilo je kar 189 igralcev in igralk iz 22 slovenskih klubov, tudi trojica iz ŠD Epic Postojna.

Najboljši med Postojnčani je bil na 54. mestu **Henrik Semenič**, **Simona Bajc** in **Matej Kraševc** pa sta pristala v spodnji polovici lestvice. Dva najboljša igralca postojnskega društva – **Alojz Markič** (tudi že posamični državni prvak) in **Bojan Humar** – sta v minulem prestopnem roku prestopila v Tarok klub Kočevje; ta naj bi se tako okrepljen potegoval za ekipni državni naslov. Trenutno potekata v Postojni tradicionalna mesečna turnirja. ŠD Epic je v okviru 14. klubskega prvenstva izpeljalo prvi januarski turnir – slavil je **Alojz Markič**. Na sedmem turnirju DU Postojna je v tej sezoni zmagal **Slavko Milavec**, v skupni uvrstitvi vodi **Miran Grmek**.

BALINANJE

Po premoru se nadaljuje ekipno državno prvenstvo oziroma ligaško tekmovanje v Super balinarski ligi. V sedmem krogu so prvič okusili slast zmage tudi balinarji Postojnske jame, ki so v Pivki v sosedskem obračunu zanesljivo premagali BK Košana.

Varovanci trenerja **Pavleta Švare** so vseskozi vodili in zaslužno slavili (17 : 9). Kljub zmagi so s Košanci na začetku lestvice, saj imajo preostale ekipe v svojih sredinah kakovostnejše in izkušenejše igralce. Postojnčani gostujejo v naslednjih krogih pri Zabičah, Krimu in AIKEI Anteni Portorož, doma pa bodo igrali proti Skali Sežana (26. januarja) in Trati Škofja Loka (16. februarja).

Brane Fatur

Na odru kulturnega doma so se tokrat zbrali najboljši športniki in zaslužni športni delavci.

Nadpovprečno uspešno športno leto 2018

Športna zveza Postojna je nadpovprečno uspešno športno leto zaključila s tradicionalno podelitvijo priznanj in plaket športnicam in športnikom iz številnih klubov in društev v občini. V Kulturnem domu Postojna so 21. decembra nagradili tudi zaslužne športne delavce ter razglasili najboljša – športnika in športnico leta 2018. To sta postala član Kegljaškega kluba Proteus Žiga Požar in članica šahovskega kluba Postojna Ivana Hreščak – njo so z nazivom ovenčali že tretje leto zapored. Tajnik Športne zveze Postojna Tomo Tiringer je športno sezono označil kot zelo plodno, tako v smislu rezultatov kot novih pridobitev, ki bodo v prihodnosti pripomogle k še boljšemu razvoju športnih dejavnosti na Postojnskem.

Kot vsako leto so s priznanji nagradili najmlajše za osvojene medalje na šolskih in državnih tekmovanjih, male plakete so namenili mladincem – kadetinjam in kadetom, ki so bili uspešni na državnem nivoju, velike pa članicam in članom za izredne športne dosežke. Spomnili so se tudi domačih športnikov, ki so odmevne športne rezultate dosegli kot člani drugih klubov. To so **Žiga Zalar** – nastopa za ljubljanski bowling klub Feniks, vice prvak Mediteranskega prvenstva mešanih in moških dvojic ter evropska košarkarska prvaka **Aleksej Nikolić** in **Matic Rebec** – igrata v Srbiji.

Športna zveza Postojna je v sklopu priznanj za športne delavce in organizacije tokrat izpostavila **Bojana Humarja**, šahovski klub Postojna in postojnski **Varstveno delovni center**. Z malo plaketo so nagradili Humarja, dolgoletnega prostovoljnega delavca in člana odbora Športnega društva Epic, enega najboljših slovenskih igralcev taroka. Velike plakete so se razveselili člani VDC-ja, ki se z veseljem ukvarjajo z različnimi športnimi panogami. Ponašajo se tudi z odlič-

nimi nastopi na državnih in regijskih igrah Specialne olimpiade Slovenije 2018. Šahovski klub Postojna pa je prejel veliko plaketo za 70 let delovanja na področju športa. To je eden prvih klubov, ki so bili ustanovljeni po prvi svetovni vojni in je (kot so zapisali v obrazložitvi) »pustil globoke sledi v vzgoji mladine na našem območju«. V zadnjih letih dosegajo mlajše kategorije članov kluba odlične rezultate z nešteti državnimi naslovi v ekipni in posamični konkurenci.

Iz Šahovskega kluba prihaja tudi trikratna športnica leta v občini Postojna **Ivana Hreščak**; že vrsto let uspešno nastopa na različnih šahovskih tekmovanjih in je redna udeleženka svetovnih in evropskih prvenstev. Lani je z evropskega ekipnega prvenstva v hitrih oblikah šaha v Romuniji s soigralko prinesla Sloveniji srebrno medaljo. Nastopila je tudi na evropskem prvenstvu za posameznice v počasnem šahu v Rigi in pristala na 5. mestu ter s tem dosegla svoj največji uspeh med posameznicami v tej obliki šaha. »Ker je bila v Rigi izjemna konkurenca, sem na ta uspeh še posebej ponosna,« je pove-

dala po podelitvi. Zelo jo veseli, da je šah tudi na lokalnem nivoju končno sprejet kot šport.

Športnik leta 2018 **Žiga Požar**, član Kegljaškega kluba Proteus Postojna, pa je z ekipo mladincev že tretjič zapored osvojil naslov Državnih prvakov. Z reprezentanco Slovenije (priigrala si je srebrno medaljo) je nastopil na svetovnem mladinskem prvenstvu. Postal je državni prvak posamezno med mladinci in bil drugi v kombinaciji. Na državnem prvenstvu članov je ponovil uspeh z mladinskega prvenstva in tako postal najmlajši članski državni prvak posamezno, v kombinaciji je bil ponovno drugi. Kot je povedal, je moral za te uspehe zelo garati, a se je trud obrestoval. V letu 2017 ga je Kegljaška zveza Slovenije razglasila za najboljšega mladincev v Sloveniji in ta laskavi naslov je osvojil tudi lani. Letos ga čaka svetovno prvenstvo; računa tudi na medaljo v članski kategoriji.

Tajnik Športne zveze Postojna Tomo Tiringer je ocenil leto 2018 kot dobro v vseh pogledih. »Še vedno so v ospredju individualni športi, saj bi za razvoj kolektivnih športov potrebovali več denarja,« je pojasnil. Ob dejstvu, da denar prihaja predvsem iz gospodarstva, ga je glede na situacijo bolj malo. Tiringer pozdravlja zadnjo investicijo – obnovo stavbe v Športnem parku. Po 40 letih so dobili športniki poleg novih garderob tudi manjšo telovadnico. Nadaljuje se še urejanje nogometnih površin za Sovičem.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Foto Atelje Postojna.

ŠAH

12. januarja je potekalo v Kranju 22. posamično osnovnošolsko državno prvenstvo v pospešenem šahu za leto 2018/19. V dveh starostnih skupinah je nastopilo 180 mladih šahistov iz številnih slovenskih OŠ, med njimi tudi iz obeh postojnskih. Izreden uspeh je dosegel Leon Škrbec, učenec OŠ Antona Globočnika, saj je v starostni kategoriji do 12 let med 52 igralci osvojil naslov državnega osnovnošolskega prvaka.

Njegov uspeh je dopolnila med učenkami do 15 let s sedmim mestom tudi **Meta Kolšek**, prav tako učenka iz OŠ Antona Globočnika. **Tim Hočvar** iz iste šole je pristal s petimi točkami na 21. mestu. Preostale postojnske uvrstitve so: v skupini učenk do 12 let je bila **Anja Beber** 16. in **Kaja Strnad** 36. (obe OŠ A. Globočnika), med učenci do 15 let je bil **Dominik Kaluža** (OŠ M. Vilharja) 26.

Brane Fatur

Predsednik države in župan pozdravila novorojenčke

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in župan Igor Marentič sta na novoletni dan obiskala Bolnišnico za ženske bolezni in porodništvo Postojna, kjer sta pozdravila dečka Gregorja, prvega novorojenčka v tukajšnji porodnišnici, in čestitala njegovi mami Tadeji.

Poleg prvega fantka v letošnjem letu sta posebej pozdravila še zadnjega rojenega v letu 2018, dečka po imenu Liam, in prvo deklino

co rojeno na novoletni dan v Postojni, komaj dobro uro in pol staro Ajdo. Obiskala sta še preostale mamice, pacientke in osebje, ter jim

zaželela vse dobro v novem letu.

Foto: Foto atelje Postojna in Tamino Petelinšek/STA

Prednovoletno vzdušje v Domu upokojencev Postojna

Decembra je že trideseto leto v dvorani Doma upokojencev Postojna potekala prednovoletna slovesnost, ki jo organiziramo v sodelovanju z Občino Postojna, Krajevno skupnostjo Postojna ter organizacijami in društvi.

Uvodni nagovor je imela direktorica DU Postojna Alenka Curk. Našim stanovalcem so prinesli pozdrave

predsednik sveta KS Postojna Goran Blaško, predsednik Društva upokojencev Postojna Franc Koščak, pred-

sednik Župnijske Karitas Postojna Marjan Geržina, predsednica KO ZB NOV Postojna Katja Vuga in predstavnica ženskega veteranskega društva Dobrnič. Krajši nagovor je pripravil tudi predsednik Sveta stanovalcev DU g. Peter Štrukelj.

S prazničnim programom prireditve sta stanovalcem dan polepšala nastopa mlajšega godalnega kvarteta in kvarteta harmonik učencev Glasbene šole Postojna, zapele pa so še pevke vokalne skupine zaposlenih DU Postojna, ki jih vodi zborovodkinja Jerneja Sojer Smerdu.

Tudi letos se je na ta način ohranila vez med mlajšo in starejšo generacijo. Iskrena hvala vsem vam, ki ste pričarali predpraznično vzdušje in prijetno praznovanje našim stanovalcem, posebna pohvala pa gospe Mileni Novak, tajnici KS Postojna, ki se že 30 let aktivno angažira v okviru KS Postojna pri koordiniranju novoletnih srečanj v domu upokojencev.

Že drugo leto zapored tudi novoletne delavnice

Delavnice novoletnih dekoracij z okrasitvijo skupnih prostorov našega doma so se predlani odvijale prvič ob sodelovanju stanovalcev, svojcev in zaposlenih ter postojnskih tabornikov, ko je sodelovalo le nekaj svojcev in stanovalcev, lani pa se je številka udeležencev delavnic povečala. Na dveh smo izdelovali novoletne okraske, na zaključni pa skupaj okrasili celotno stavbo. Odvijala se je tudi peka palačink, veselja pa smo bili tudi literarne delavnice s poustvarjanjem.

Vsem sodelujočim se iskreno zahvaljujemo, saj so z izjemno požrtvovalnostjo podarili in posvetili veliko prostega časa naši ustanovi.

Tekst in foto: Ivanka Smrdel Delovna terapevtka

Silvestrsko dopoldne v Točki moči

Zadnji dan starega leta smo v Točki moči Postojna imeli dopoldansko silvestrovanje, kjer so se predstavile različne skupine, ki delujejo v Zeleni dvorani, kjer je Točka moči doma.

Zapeli so nam pevci pevskega zbora Burja, nadaljevala je Stanislava iz recitatorskega krožka. Lepo pa nas je presenetila skupina,

kjer se učijo angleščino. Naredili so pravo malo predstavo, kjer smo se do solz nasmejali. Angleži so s seboj pripeljali Dedka Mraza, ki nas je vse obdaril z majhnimi presenečenji. Srečno novo leto so nam zaželeli še tarokaši, ki se dobivajo v Zeleni dvorani ob ponedeljkih, ter gospod Koščak iz Društva upokojencev Postojna.

Za konec nam je vse dobro v novem letu zaželel tudi župan Igor Marentič.

Nina Vanita Hočevar

Društvo »VEZI« prejemnik nagrade ministrstva

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je v začetku januarja 2019 podelilo nagrade in priznanja za delo na področju socialnega varstva in izvajanja rejniške dejavnosti za leto 2018. Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »VEZI« je na predlog Centra za socialno delo Sežana prejelo nagrado za zaposlene.

Društvo namreč že dalj časa uspešno deluje na področju socialnega varstva v skladu s kodeksom etičnih načel v socialnem varstvu in predpisi socialnega varstva in je dobro prepoznavno v lokalnem okolju. Nagrado je predsednici društva Nataši Sedmak in strokovni vodji mag. Katarini Tomažič podelila ministrica mag. Ksenija Klampfer.

Društvo »VEZI« je nevladna organizacija s statusom humanitarne organizacije in deluje v javnem interesu na področju socialnega varstva, zaposlovanja že vse od leta 1999. Kljub velikim začetniškim izzivom je zaposlenim uspelo vzpostaviti trdne in zdrave temelje, ki so usmerjeni v izvajanje in razvoj socialno varstvenih programov za ljudi z dolgotrajnimi

težavami v duševnem zdravju in njihovim svojcem. Zaposleni v Društvu »VEZI« so v vsakodnevnem neposrednem stiku z uporabniki. Z njimi jim je uspelo vzpostaviti spoštljiv, pristen delovni odnos, ki temelji na uporabnikovi aktivni socialni vlogi

in na upoštevanju njihovih želja in potreb. Obenem pa je potrebno izpostaviti tudi srčno komponento, brez katere strokovno delo ne bi bilo zares pristno in uspešno.

Strokovne delavke in sodelavke Društva »Vezi«

Projekt POSbikes bo v Postojni omogočal izposajo koles

Občina Postojna je s projektom POSbikes uspešno kandidirala na 3. Javni razpis za sofinanciranje ukrepov trajnostne mobilnosti, v okviru katerega se bo v mestu Postojna vzpostavil sistem izposoje koles.

V mestu Postojna v tem trenutku nimamo vzpostavljenega sistema izposoje javnih koles, ki bi bil uporaben in smiseln pri promociji in spodbujanju uporabe trajne oblike mobilnosti. Projekt POSbikes sedaj predstavlja postavitev 6 parkirišč za kolesa na lokacijah: Tic, Zdravstveni dom, pošta, železniška postaja, Kidričevo naselje in Pivška ulica.

Komunikacijske postaje za kolesa so locirane na lokacijah, kjer bo izposoja koles dopolnjevala javni prevoz na tistih razdaljah, ki so prekratke za javni prevoz, a hkrati predolge in neatraktivne za hojo. S tem se bo povečala mobilnost občanov in obiskovalcev brez

uporabe motoriziranih prevoznih sredstev.

S projektom želi Občina Postojna izboljšati pogoje za kolesarje ter vzpodbujati razvoj kolesarjenja. To bo neposredno prispevalo k razvoju trajnostnega ter zdravju in okolju prijaznega načina prevoza po mestu. Cilj projekta je tako zmanjšanje motoriziranega prometa v mestu, zmanjšanje izpustov nevarnih snovi in zmanjšanje emisij hrupa v mestnem jedru ter posledično izboljšanje kakovosti zraka, zmanjšanje prometnih zastojev, izboljšanje javnega zdravja in kakovosti bivanja za občane in obiskovalce mesta Postojna.

Evropska sredstva za razvoj kolesarskega turizma tudi Občini Postojna

Na 3. Javnem pozivu Lokalne akcijske skupine Med Snežnikom in Nanosom za programsko obdobje 2014-2020 je bila Občina Postojna uspešna s projektom Adrenalinsko doživljanje legend in zgodb na kolesu.

Projekt v višini 36.812,05 evrov bo sofinanciran iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republike Slovenije. Začel se bo v začetku letošnjega leta, poleg Občine Postojna kot vodilnega partnerja bodo sodelovali še partnerji: Zavod Znanje Postojna, OE Turizem, RRA Zeleni kras d.o.o. ter Občina Ilirska Bistrica.

Cilj projekta je oblikovanje inovativnega kolesarskega turističnega produkta na osnovi obstoječe

Grajske kolesarske poti in mreže »tlačilnih« poligonov v Občini Postojna, ki bo pripomogel k povezovanju različnih deležnikov v turizmu ter občino Postojna postavil na zemljevid unikatnih kolesarskih destinacij tako v Evropi, kot v svetu. Ob uspešni vzpostavitvi projekta v občini Postojna je logično nadaljevanje v sklopu povezovanja s sosednjimi občinami ter vzpostavitev prepletanja kolesarskih produktov v regiji.

Takšni projekti hkrati pripomorejo k zmanjšanju razvojnih razlik med urbanimi in podeželskimi naselji ter ustvarjajo privlačno bivalno okolje in dvigujejo kvaliteto bivanja. Cilj lokalnega razvoja je spodbujanje socialnega vključevanja, ustvarjanje in ohranjanje delovnih mest, zmanjševanje regionalnih razvojnih razlik in gospodarski razvoj območij. Poleg tega pa je cilj ohranjanje narave ter varstvo okolja in kulturne dediščine.

V prvih dneh novega leta kri darovalo skoraj 500 krvodajalcev

RKS OZ Postojna-Pivka je leto 2019 začel s krvodajalsko akcijo, ki je potekala od 3. do 7. januarja. Skupno se je odzvalo 483 krvodajalk in krvodajalcev.

V Sloveniji vsakih pet minut nekdo potrebuje kri ali drugače povedano: vsak delovni dan v Sloveniji potrebujemo približno od 350 do 400 krvodajalcev, da zagotovimo zdravstvu potrebno količino krvi za operativne programe.

Glede darovanja krvi smo Slovenci umeščeni v evropsko povprečje, saj kri redno daruje 5,2 odstotka prebivalcev naše države. Veseli smo, da krvodajalci iz Postojne in Pivke to povprečje

močno presegajo, saj je rednih obiskovalcev krvodajalskih akcij kar sedem odstotkov.

Ne pozabite, da z darovanjem krvi pomagata reševati življenja in ohranjati zdravje. Iskrena HVALA vsem in vabljeni tudi na prihodnje krvodajalske akcije, o katerih vas bomo sproti obveščali.

RKS OZ Postojna-Pivka

Analiza ankete o odzivu na poškodbe gozda na Postojnskem

V izteku preteklega leta je bila občanom Postojne ponujena anketa, ki jo je zasnovala skupina gozdarjev in izobraževalcev odraslih. Devetindvajset vprašanj v treh poglavjih je bilo na voljo od 26. novembra do 13. decembra na spletni povezavi, objavljeni tudi na občinski spletni strani. K odzivu so spodbudili zlasti Zavod za gozdove Slovenije, Srednja gozdarska in lesarska šola, Zavod Znanje in Athena.

Odzvalo se je 99 ljudi, od tega je bilo 84 odgovorov osnova za analizo. Slaba polovica (47%) jih je odgovorila v krajevni skupnosti Postojna, 12% v KS Bukovje, 10% v KS Prestranek, 7% v KS Slavina, iz ostalih KS pa je bilo po manj kot 5%. Iz KS Orehek odmeva nismo prejeli. Odgovarjale so vse generacije, prevladovala je starostna skupina 40-50 let. Odgovorilo je 53% moških in 47% žensk, v 40% so bili to lastniki gozda.

Kaj kažejo odgovori?

Splošna vprašanja o gozdu in udeleževanju v občini kažejo 42% tistih, ki gozd obiščejo tedensko in 25% tistih, ki ga obiščejo dnevno. Razlog je v 74% rekreacija in v 39% skrb za

gozd npr. delo, opazovanje ali spremljanje sprememb. 86% odgovorov pripisuje bivanju v bližini gozda velik pomen. 65% odgovorov se nagiba k stališču, da se po ujmah prizadeti gozd ne more obnoviti sam, ampak morata »pomagati« lastnik in gozdarski strokovnjak. Slaba tretjina (27%) odgovorov meni, da se gozd lahko obnovi sam, 7% pa na to vprašanje ni odgovorilo.

15% odgovorov ne kaže udeleževanja na občinskih dogodkih, 12% pa tedensko aktivnost, 55% jih je nekje vmes. Le 36% odgovorov pozna tiste, ki spodbujajo razmišljanje o pomenu gozda. V občini Postojna so to npr. posamezniki, društva, mediji, revirni gozdar, Srednja goz-

darska in lesarska šola in Zavod za gozdove - prevladujeta slednja. Za bolj reprezentativno sliko bi potrebovali obsežnejši odziv. Odgovori v občini Postojna so v 88% opredelili, da poznajo in spremljajo napore za sanacijo gozdov po ujmah.

Slabe tretjine odgovorov (27%) udeležba na tečaju za varno delo ne zanima (delno zato, ker so mnogi tečaje že opravili), 9% odgovorov se ne opredeli, 20% pa bi želelo obiskati tečaj gojenja. Nižji so deleži odgovorov za druge tečaje (delo z oz. vzdrževanje motorne žage 13%, trženje 13%, drugo 10% - anketiranci so navedli zakonodajo, energijo dreves, rastlinstvo, pohodni dnevi, traktorsko spravilo lesa 9% itd.). 62% bi se jih pridružilo študijskemu krožku Varuhi gozda, 21% jih ne ve, kaj to je.

Nadaljnja analiza odgovorov je pokazala, da so se med različnimi tipi lastnikov na ujmo najbolj odzvali individualni lastniki (78% odgovorov) in agrarne skupnosti (27% odgovorov). Za dober odziv lastnika so bili po mnenju anketiranih odločilni: lastništvo 77% veljavnih odgovorov, dohodkovni potencial 48%, pravilna in hitra reakcija 44%. Sledijo odgovori: dostopnost 34%, ker imajo poškodbe posledice za širšo skupnost 33% in usposobljenost 32% veljavnih odgovorov. Organizirana akcija Zavoda za gozdove, velikost posesti in razpoložljivi izvajalci so prejeli le 10-25% odgovorov.

Ključna ovira za kakovostno obnovo gozda po ujmi je po mnenju zbranih odgovorov pripisana lastniku, in si-

cer »lastnosti lastnikov« (nevednost in nepoučenost, pasivnost, nesodelovanje, neorganiziranost, pomanjkanje časa), delno tudi sistemskim značilnostim (ne vključenost lastnikov v sistem obveščanja, birokracija, pomanjkanje usposobljenih izvajalcev sečnje). Kar 73% pa jih meni, da so pridobljene izkušnje pri sanaciji žledoloma kot prvega v vrsti poškodb vplivale na izvajanje in uspešnost sanacije gozda po kasnejših poškodbah - napadih podlubnikov in vetrolomu.

Predlogi odgovorov glede izboljšav zelo različni.

Kritične opombe v izteku vprašalnika kažejo, da je za optimalno sanacijo potrebno ne le strokovno gozdarsko delo, ampak tudi delo z lastniki ter krepitev zaupanja med njimi in z institucijami. Gre torej za pomemben izziv vsem deležnikom. Tako celo majhen vmesnik z ugledom kot je študijski krožek Varuhi gozda s predvsem izobraževalno vlogo lahko odigra pomembno vlogo krepitev potrebnega sodelovanja in zaupanja med deležniki. Notranjska je bila veliko-površinsko prizadeta prva, zato se danes drugi prizadeti ozirajo za njenim zgledom. Gre tako za poškodovan les in površine pa tudi za odziv ljudi, ki je večplasten in tudi spontan, po več izkušnjah pa lahko postane tudi sistematičen. Slabo ga še poznamo, četudi smo del tega odziva tudi sami, zato bomo s preučevanjem tega odziva nadaljevali.

Pripravila: Nevenka Bogataj, Andragoški center Slovenije; Foto: Marjeta Marinčič

Na območju Rakulika raste 3600 novih dreves

Ljudska univerza Postojna je v sodelovanju z Občino Postojna in Kompostom d.o.o. v decembru organizirala pogozdovanje na območju Rakulika,

Na tem prostoru je bila gozdu povzročena velika škoda v času žledoloma in kasneje še z napadi lubadarja. Pridni prostovoljci so v okviru akcije pogozdovanja zasadili 2.500 sadik smrek in 1.200 sadik bukev, ki jih je Občina Postojna pridobila iz evropskih sredstev Zavoda za gozdove za prizadeta območja.

Foto: LU Postojna

Zadnje slovo Romane Tiselj

V začetku januarja smo se v Postojni poslovili od Romane Tiselj, dolgoletne članice Krajevne skupnosti Postojna in prejemnice priznanja 23. april.

Gospa Romana Tiselj je bila članica krajevne skupnosti vse od leta 1982, ko je bila izvoljena v Delegacijo za zbor Krajevnih skupnosti občine Postojna, kasneje pa je postala članica sveta KS Postojna.

V svet KS je bila izvoljena na vseh volitvah in to funkcijo opravljala tudi v zadnjem mandatu. Svoje poslanstvo je v celoti upravičila, saj je vedno aktivno delovala, predvsem na socialnem področju. Vsa leta je nesebično sodelovala pri akciji obdaritve bolnih, ostarelih in invalidnih občanov,

saj so jo odlikovali sočutje za sočloveka ter pomoč in skrb za bližnjega.

Tudi sama je pred leti doživela življenjsko preizkušnjo, ki pa jo je le še okrepila, da je z aktivnim delovanjem in pozitivnim pogledom na življenje in delo premagala strah in skrb. Bila je aktivna članica organizacije Europa

donna Slovenije, vrsto let tudi predsednica sekcije na Postojnskem in Pivškem. S svojim nesebičnim delom je pomagala pri osveščanju zdravega življenjskega sloga kolegicam, ki jih je ta bolezen prizadela.

Delovala je tudi v občinskem merilu, saj je bila tudi sama članica Komisije za podelitev priznanj in nazivov, organizirala je številna srečanja, izobraževanja, pohode v naravo, vzpone na Triglav in druge aktivnosti, povezane z zdravim načinom življenja.

Postojnčani bodo gospo Romano ohranili v spominu kot toplo, iskreno in srčno osebo, vedno pripravljeno ponuditi roko tistim, ki so to resnično potrebovali.

Občina Postojna svojcem ob boleči izgubi izreka iskreno sožalje.

mešani pevski zbor postojna

MEPZ
Postojna

VABILO

**Mešani pevski zbor
Postojna vabi k sodelovanju
nove pevke in pevce.**

Vabljeni vsi,
ki si želijo novih pevskih
znanj, nastopov na domačih
in tujih odrih in nepozabnih
druženj!

Dobrodošli vsak ponedeljek
in četrtek ob 19.30 v
Glasbeno šolo Postojna.

Pol milijona evrov za financiranje javne gasilske službe v občini Postojna

14. januarja je župan Igor Marentič s predstavniki prostovoljnih gasilskih društev občine Postojna in Gasilsko zvezo Postojna podpisal aneks k pogodbi o izvajanju javne gasilske službe v občini Postojna za leto 2019.

Z aneksom bo občina zagotovila 513.633 evrov za financiranje javne gasilske službe. Od tega bo za redno dejavnost prostovoljnih gasilskih društev namenjenih 120.175 evrov, za delovanje Gasilske zveze Postojna 13.500 evrov, za delovanje poklicnega jedra pri PGD Postojna 180.000 evrov ter 199.958 evrov za nakup gasilskega vozila za PGD Hruševje. Dodatnih 20.000 evrov bo občina namenila za ureditev prostorov PGD Šmihel-Landol.

V občini Postojna javno gasilsko službo sicer izvaja 9 prostovoljnih gasilskih društev. V letu 2018 je bilo na območju občine zabeleženih 223 izrednih dogodkov na katerih so posredo-

vala prostovoljna gasilska društva, kar je precej manj (15%) od povprečja zadnjih 10 let. V občini Postojna je v prostovoljna gasilska društva včlanjenih skoraj 1.200 prebivalcev, od tega jih

je 360 mlajših od 16 let. Za požarno varnost pa skrbi 250 operativnih gasilcev.

Marko Simšič, predsednik GZ Postojna

Spoštovani,

vsi, ki trpite za razne simptome in težave tesnobe, depresije in drugih psihosomatskih motenj vas vabimo na skupine za samopomoč.

Več informacij dobite na telefonu 031 643 782.

Predsednik društva Zlatko Jajčanin

Višja strokovna šola Postojna vas vabi na

INFORMATIVNE DNEVE

**GOZDARSTVO in
LOVSTVO**

Edini v Sloveniji

V petek, 15. 02. ob 11.00 in 17.00 uri

V soboto, 16. 02. ob 11.00 uri

STROJNIŠTVO

V petek, 15. 02. ob 10.00 in 16.00 uri

V soboto, 16. 02. ob 10.00 uri

POSLOVNI SEKRETAR*

V petek, 15. 02. ob 16.00 uri

V soboto, 16. 02. ob 9.00 uri

Raven izobrazbe: VI/1

Trajanje študija: **Dve leti.**

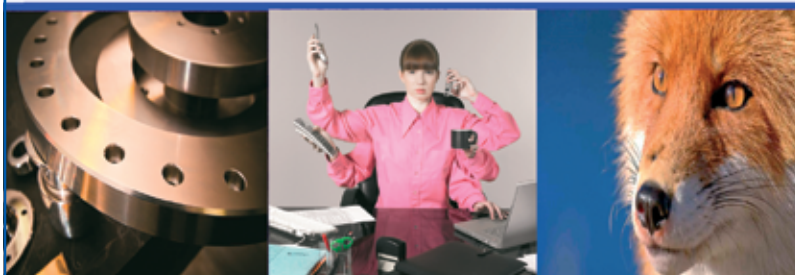

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Vsako leto **10 tednov** praktičnega usposabljanja v podjetju!

* Samo **izredni študij.**
Možnost študija na daljavo

Višja strokovna šola Postojna, Ljubljanska cesta 2 - www.vspo.si - 05 7212 330

**PRIDI PO ZNANJE
IN URESNIČI
SVOJE
SANJE**

Zdravstvo

Lesarstvo

TRENDI
dijaški dom
v bližini
šole

Vabljeni na:

informativna dneva
15. 02. 2019 ob 9.00 in 15.00
16. 02. 2019 ob 9.00

SGLŠ Postojna je vstopna postaja za nadaljnje izobraževanje, za zaposlitev, za samostojno podjetništvo. Šolanje v SGLŠ je odličen **START UP** za življenje, saj boste soustvarjalci inovativnih produktov za svet in vaš uspeh.

PROGRAMI:

SSI GOZDARSKI TEHNIK
SPI GOZDAR
SPI MIZAR
SSI ZDRAVSTVENA NEGA
SPI BOLNIČAR-NEGOVALEC
DD VZGOJNI PROGRAM

SGLŠ
POSTOJNA

Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna
www.sola.sglš.si

Šola z
vrhunskimi
uspehi v
evropskem
merilu

Mednarodne
izmenjave
dijakov

Dogaja,
DOGAJA:
tudi, ko ni
pouka!

KOMUS
Pogrebne storitve
V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA,
OB IZGUBI NAJBLIŽJEGA,
SMO VAM V POMOČ S PRIJAZNO BESEDO IN
CELOSTNO ORGANIZACIJO ZADNJEGA SLOVESA

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ❖ ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- ❖ izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ❖ klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ❖ ekshumacija
- ❖ organizacija pogrebne svečanosti
- ❖ žalno cvetje, objava osmrtnic
- ❖ pevci, trobentač, poslovilni govor
- ❖ pogrebna oprema

V primeru naše organizacije pogrebne svečanosti vam nudimo **25% popust** na žalne aranžmaje v cvetličarni Agrokor.

DODATNE INFORMACIJE: KOMUS d.o.o
Jeršice 3, Postojna, Dežurna št.: **041 377 294**
Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

Pedis

MEDICINSKA IN ESTETSKA
PEDIKURA

NUDIMO VAM

- Medicinsko pedikuro
 - sanacijo glivičnih nohtov
 - sanacijo kurjega očesa in otiščanca
 - sanacijo vraščene nohta
 - odstranjevanje trde kože in ragad/razpok na petah
- Klasično pedikuro
- Medicinsko pedikuro diabetičnega stopala
- Estetsko pedikuro z Jessica laki
- Negovanje in svetovanje glede izboljšanja vaših nog

Katarina Rupnik s.p., Za Sovičem 3, 6230 Postojna
040 164 715 • info@pedikura-pedis.si
www.facebook.com/pedis • www.pedikura-pedis.si

Urnik po dogovoru, lahko tudi pri vas doma.
Ob vsaki prvi pedikuri vam podarjamo 10 % popust.

2 telefona za ceno enega!

Ob nakupu Samsung Galaxy A9 in vezavi na 2 leti brezplačno prejmete Samsung Galaxy J4+.

Prvi telefon je namenjen naprednim uporabnikom, Samsung Galaxy J4+pa lahko podarite vašemu otroku, babici ali dedku.
Ugodnost lahko izkoristite do 28.02.2019 oziroma do odprodaje zalog.

A1 Domači net - najenostavnejša rešitev za hiter internet doma!

Enostavno, brez vrtanja in dodatnih kablov, priklopite modem ter uživajte v hitrem brezžičnem internetu.
Ob vezavi si **do 31. januarja 2019** v dveh letih zagotovite **prihranek kar do 240 €.**

Izberite med tremi paketi, h katerim lahko dodatetudi opcijo TV AS LTE, ki omogoča spremljanje TV programov prek LTE omrežja.

Začetek nečesa izjemnega.

A1.si

A1 Postojna

Tržaška 4, Postojna
M 040 411 631

ReproGrafika

Informacija za kvalitetne komercialne tiskovine

KLJUČ za

Uspešno
Poslovno
Komunikacijo
v sodelovanju z nami

DOPISNI LISTI
KUVERTE
LETAKI
VABILA
VIZITKE
ZLOŽENKE
KOLENDARJI
BROŠURE
KATALOGI

OSTALE TISKOVINE PO NAROČILU
Tisk in fotokopiranje iz USB ključka

Reprografika d.o.o., PE PTC Novi trg 9, Postojna

Gsm: 051 427 824

www.reprografika.si

051 414 520

reprografika@siol.net

TISKARNA PO VAŠI MERI

RAZSTAVA

Jasmina Čelan - LIKOVNI POBIRKI

predstavitev likovnega snovanja v različnih tehnikah

otvoritev razstave: 21. februar 2019 ob 17h, TIC Galerija Postojna

Razstavo organizira Društvo Lokalci v sodelovanju z TIC Galerijo, sofinancer programa je Občina Postojna.

VRTEC
POSTOJNA

V skladu z 20. členom Zakona o vrtcih (UL RS št. 72/2005 s spremembami in dopolnitvami) VRTEC POSTOJNA objavlja

VABILO K VPISU OTROK V VRTEC
za vrčevsko leto 2019/2020

vsak delovni dan od 1. 2. do 14. 2. 2019,
med 11.30 in 15. uro,
obe sredi pa med 11.30 in 17. uro.

Starši Vlogo za vpis otroka v vrtec pridobite na spletni strani ali v tajništvu vrta. Vlogo z vsemi potrebnimi dokazili lahko pošljete po pošti ali jo oddate v Enoti Pastirček, Cesta na Kremenco 4, pisarna tajništva.

Za vsa morebitna vprašanja v zvezi z vpisom otroka v vrtec in svetovanjem glede vključevanja otroka v vrtec, vam je na voljo svetovalna delavka v vrtcu, tel. št.: 081 601 695. Razpis je v celoti objavljen tudi na spletni strani Občine Postojna.

SAVNA

Hotel CENTER, Kolodvorska cesta 1, 6230 Postojna

POSEBNA PONUDBA:
Po uporabi savne lahko uveljavite **20 % popust*** v baru v Hotelu Center!

* Popust velja samo na dan uporabe savne.

Savna hotela Center je idealna za sprostitev dveh ali več oseb (max 4). Romantična glasba, penina ter soj sveč dodajo doživetju prav posebno romantično noto, ležišče ob savni pa nudi počitek še tako utrujenemu telesu.

Rezervacije na:

☎ **068 632 345**

✉ **booking@hotel-center.eu**

JOGA

Društvo POPETRE

Vključuje telesne vaje, dihalne vaje ter vaje sproščanja, koncentracije in meditacije. Primerna je za vse starostne skupine

POSTOJNA

Začetna stopnja: 17.30 - 19.00
Druga stopnja: 19.00 - 20.30
Nadaljevalna: 20.30 - 22.15
S seboj prinesite udobno oblačilo, podlogo in odejo.

Plesni center Urška
Železničarski dom, Volaričeva 8

Vsak ponedeljek od 4.2.2019

Dodatne informacije: popetre@jvz.org in www.jvz.org

Cvetličarna Pogrebne storitve

Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna
(nasproti Mercator centra)

Ob izgubi vaših dragih vam bomo uredili vse potrebno za spoštljivo in dostojno slovo.

Kako ravnati v primeru smrti svojca?

DOMA: Najprej obvestite Zdravstveni dom – urgentno službo. Ko zdravnik potrdi smrt nas pokličite in mi vam bomo pomagali urediti vse potrebno (ureditev dokumentov, prevoz in ureditev pokojnika, ...)

V BOLNICI, DOMU OSTARELIH,... Ko vas iz ustanove obvestijo o smrti, nas pokličete, in mi prevzamemo skrbi ter uredimo vse potrebno, za organizacijo pogreba (prevozi, ureditev dokumentov, ...) V naši pisarni, ali pri vas na domu se bomo nato dogovorili o pogrebu, izbiri pogrebnih artiklov (krsta, žara, križ, piramida, nagrobni okvir, cvetje...)

Dežurni številki 24 ur na dan:

040 850 557 - Marijan Križaj

031 363 359 - Robert Pirjavec

Ob izvedbi pogreba vam pri žalnih aranžmajih v naši cvetličarni nudimo **10% popust**

K & KUM d.o.o., Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna

VABIMO VAS NA INFORMATIVNI DAN

v Postojno, Cesta v Staro vas 2

v Ilirsko Bistrico, Ulica IV. armije 1

o v petek, 15. 2. 2019 ob 9.00 in 15.00

o v petek, 15. 2. 2019 ob 11.00 in 15.00

o v soboto, 16. 2. 2019 ob 9.00

o v soboto, 16. 2. 2019 ob 9.00

SEZNANILI SE BOSTE Z NASLEDNJIMI PROGRAMI:

gimnazija

gimnazija

ekonomski tehnik

tehnik računalništva

strojni tehnik

oblikovalec kovin - orodjar

www.ilb.scpo.si

avtoserviser

pomočnik v tehnoloških procesih

www.scpo.si

Vrednote šole:

- * znanje
- * spoštovanje
- * pripadnost

KOVOD

Kako zaščitimo vodomer in instalacijo pred zmrzaljo?

- z dovolj **globokim vodomernim jaškom z izoliranim pokrovom;**
- z **dodatno toplotno zaščito** nad vodomerom z izolacijskimi materiali;
- s **preprečitvijo kroženja hladnega zraka** v vodomernem jašku oziroma okrog instalacij;
- ob pojavu zmrzali **zagotovimo kroženje vode** po instalaciji (manj stroškov pomeni kubični meter vode kot pa popravilo vodovodne instalacije).

Skladno z določili, sme poškodovani vodomer, na stroške uporabnika, zamenjati le upravljavec javnega vodovoda.

ZAŠČITITE VODOMERE IN INSTALACIJO PRED ZMRZALJO

Uporabnike obveščamo, da je potrebna **preventivna zaščita vgrajenih vodomerov** (toplotna izolacija vodomerov oz. vodomernih jaškov), ki so last uporabnikov, saj Kovod Postojna, d.o.o., ne prevzema odgovornosti za tovrstne poškodbe vodomerov.

Svetujemo vam, da **občasno preverite stanje vašega vodomera in vodomerni jašek**, v katerem je vgrajen vodomer.

Izolacija vodomera naj bo urejena na način, da je **omogočen enostaven dostop** in se z izolacijo **ne poškoduje elektronski modem** za oddajanje stanja vodomera.

Če pride do kakršnihkoli poškodb na vodomeru, nas obvestite na 05/7000-780 ali 041/310-070 oz. na info@kovodpostojna.si.

8. FEB. 19

KULT
URAV
OČEH
LJUBE
ZNI /

Notranjski muzej Postojna

18.00

Odprtje fotografske razstave
Oči-Eyes

Predavanje Slavka Polaka
**O spolnem in ljubezenskem
življenju živali**

10.00

Delavnica
Oči in poslikava obraza

11.00

Vodstvo po
razstavi Muzej krasa

vodnik dogajanja v občini Postojna

26. januar 2019

19:30 Striptiz

Zavod Znanje Postojna, OE Kulturni dom Postojna

- Komedija Matjaža Javšnika

Kulturni dom Postojna

29. januar 2019

18:30 Koncert učencev klavirja

Glasbena šola Postojna

- Sodelujejo učenci GŠ Koper in GŠ Postojna

Dvorana Alojza Srebotnjaka, GŠ Postojna

30. januar 2019

19:00 Javni nastop učencev Glasbene šole Postojna

Glasbena šola Postojna

Dvorana Alojza Srebotnjaka, GŠ Postojna

31. januar 2019

18:00 Literarni večer postojnskih knjižnih prvencev

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

- Sara Zupan: Zapiski nore sladostrastnice in Petja Kužel: Vrnitev

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna, Čitalnica

19:00 Notranji mir in dobro počutje

Stoyan Svet

- Brezplačna video delavnica

Knjižnica Bena Zupančiča, sejna soba

1. februar 2019

18:00 Zdravljenje ran notranjega otroka

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

- Predstavitve programa Notranjega otroka. Delavnico vodi Tatjana Čermelj

Zelena dvorana

18:00 Meritve sestave telesa

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

- Vsak petek v mesecu.

Vodi prehranska svetovalka Ines Gajster. Zelena dvorana

2. februar 2019

19:00 Slavnostni koncert ob 45-letnici delovanja okteta Bori

KD Oktet Bori Postojna

Kulturni dom Postojna

3. februar 2019

Brezplačen vstop za občane v Notranjski muzej Postojna

Zavod Znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna

- Prva nedelja v mesecu

Notranjski muzej Postojna

4. februar 2019

16:00 Začetni tečaj nemščine za aktivne odrasle (zaposlene in brezposelne), starejše od 45 let

Zavod znanje Postojna, OE Ljudska univerza Postojna

- Ponedeljek in petek od 16:00 do 19:00; brezplačno. Obvezne so predhodne prijave (05/721 12 80).

Ljudska univerza Postojna

5. februar 2019

10:00 Odkrij svoj notranji diamant

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

- Redne tedenske meditacije vodi Tatjana Čermelj

Zelena dvorana

16:30 Mala šola ajurvede

Zavod znanje Postojna, OE Ljudska univerza Postojna

- Na tokratnem srečanju se bomo posvetili pravilni prehrani po došah (osnovna načela, kombiniranje živil, napotki, kako z zelišči zmanjšamo negativne učinke določenih živil). Cena: 5 eur

Ljudska univerza Postojna

19:30 Teror!

Zavod Znanje Postojna, OE Kulturni dom Postojna

- Sodobna drama Prešernovega gledališča Kranj

Kulturni dom Postojna

6. februar 2019

16:00 Začetni tečaj italijanščine za aktivne odrasle (zaposlene in brezposelne), starejše od 45 let

Zavod znanje Postojna, OE Ljudska univerza Postojna

- Ponedeljek in sredo od 16:00 do 19:00; brezplačno. Obvezne so predhodne prijave (05/721 12 80).

Ljudska univerza Postojna

17:00 Brihtne glave

OŠ Antona Globočnika Postojna

- Kulturna prireditev v počastitev slovenskega kulturnega praznika

Športna dvorana OŠ Antona Globočnika Postojna

7. februar 2019

10:30 Prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku

OŠ Miroslava Vilharja Postojna

Kulturni dom Postojna

8. februar 2019

9:30 AUM meditacija - fitness za čustva

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

- Telovadbo čustvenih mišic vodi Nina Vanita Hočevar

Zelena dvorana

19:00 Osrednja občinska prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku

Občina Postojna

Kulturni dom Postojna

11. februar 2019

17:00 Začetni Tečaj šivanja in krojenja (24 ur)

Zavod znanje Postojna, OE Ljudska univerza Postojna

- Tečaj je primeren za začetnike, pa tudi za tiste, ki imajo že nekaj izkušenj s šivanjem in bi svoje znanje radi nadgradili s krojenjem, prilagajanjem krojev svoji postavi, spoznali pravi vrstni red postopkov šivanja... Obvezne so predhodne prijave (05 / 721 12 80). Cena: 120 eur

Ljudska univerza Postojna

12. februar 2019

17:00 Knjižni klub

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

- Vodi Nika Rebec, poteka vsak drugi torek

Zelena dvorana

14. februar 2019

18:00 Tradicionalna prireditev ob kulturnem prazniku: Prešerno

Osnovna šola Prestranek

Telovadnica Osnovne šole Prestranek

19:30 Valentinov koncert - Jure Počkaj in Simon Avsec pojeta ljubezenske pesmi

Zavod znanje, OE Kulturni dom Postojna

- Nastopajo Jure Počkaj, Simon Avsec, Mojca Lavrenčič in Ante Upedanten Banda. Vstopnice na vseh Eventimovih prodajnih mestih ter uro pred koncertom na blagajni Kulturnega doma Postojna. Predprodaja: 15 eur, na dan dogodka: 18 eur

Kulturni dom Postojna

15. februar 2019

17:00 Orientalski ples

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

- Eden najbolj priljubljenih plesov med ženskami in je primeren za ženske vseh postav in starosti. Ples, kot ga poznamo danes, ima korenine v folklori arabskih držav. Orientalski ples spodbuja dobro držo, krepi telo in sprošča duha. Vodi Nataša Kočar, univ. dipl. prof.

Zelena dvorana

21. februar 2019

17:30 Super Brina Gledališče Malih Velikih

Zavod Znanje Postojna, OE Kulturni dom Postojna

- Predstava za Abonma Mali medo in izven Vstopnice so naprodaj uro pred predstavo. Cena vstopnice: 6 eur

Kulturni dom Postojna

22. februar 2019

17:30 Predstavitve tehnike EFT

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

- Tehniko tapkanja vodi Katja Logar Nadižar

Zelena dvorana

25.2.2019 – 1.3.2019

9:00 Otroške počitniške aktivnosti

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

- Izdelovali bomo pustne maske se igrali in ustvarjali.

Zelena dvorana

28. februar 2019

16:00 Zdravje z aloe vero

Zavod znanje Postojna, OE Ljudska univerza Postojna

- Predstavitve zdravilne rastline aloe vere: izdelava in pokušina napitka po receptu patra Romana Zage, pogovor o uporabi aloje, nasveti za gojenje in nego rastline. Obvezne so predhodne prijave (05/721 12 80). Cena: 5 eur

Ljudska univerza Postojna

Vsak četrtek

16:00 Kick boxing

Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči

- Predstavitve športa Kick boxing in razvijanje športnega duha.

Zelena dvorana

 Mladinska knjiga

										AVTOR: MATEJ MISLEJ	PRISTANIŠKO MESTO V GRČUJI	NEPOKRIT OSREDNJI PROSTOR STARORIMSKIH HIŠ	NAPRAVA ZA PROIZVAJANJE ZVOKOV	ZDRAVILLO	KEMIJSKI SIMBOL ZA ASTAT	GLASBENI ZNAK ZA ZVIŠANJE TONA	GOVOR, KI GA UPORABLJAJO EKAVCI	JUNAK IZ "VZHODNO OD RAJA"
										LIČINKA DVOŽIVK								
										KRALJICA ŠPORTA								
										DOLG, OZEK KOS BLAGA					OVRATNA RUTA			
										DIVJA MAČKA					ZUNANJI DEL KNJIGE			
										ORGAN VOHA					OKRASNI PTIČ			UDELEŽENEC SINISKE VITEŠKE IGRE
															PRIJAVA OBLASTEM			
	MOČNATA JED, KUHANA V SOPARI	IT. OPERNI PEVEC CARUSO ALI FIZIK FERMI	OČE (STAR.)	NAUK O VZGOJI IN POUČEVANJU MLADINE	ROČNO ORODJE ZA ŽETEV	RAČUNALNIŠKI OPERACIJSKI SISTEM						VRSTA VRBE					ČLEN	
						LIKOVNA UMETNOST (LAT.)	FR. PISATELI (EMILE)					DLAKA POD NOSOM					ŽELEZU PODOBNA KOVINA (NI)	
EGIPTOVSKI FARAON S PIRAMIDO						NAPOVEDOVALEC VREMENA						ŠČITNIK NAD KOLESOM SLOV. NOGOMETAS (JAKA)						
POGOVOR ZA JAVNO OBJAVO V MEDIJIH																		
PRIPRAVA PRED VRATI ZA BRISANJE PODPLATOV														NEKD. SLOV. ATLETINJA (ALENKA)				
FRANCOSKO LETOVIŠČE OB AZURNI OBALI					REDKA KOVINA (Er)							LUTKAR SIMONČIČ					AVSTRJSKI SMUČAR HIRSCHER	GLAVNO MESTO TURČIJE
IVAN CANKAR			IGRA V TENISU				NENAGLAŠENE BESEDE							PISATELJICA KARLIN				
			ZADNJI DEL ŽIVALI				TOVARNA V KOPRU							DODATEK K POGODBI				
KMEČKO POSLOPIJE ZA SUŠENJE										DRUŠČINA (POG.)							PEVEC PLESTENJAK	
	SMRTNI BOJ, UMIRANJE																ŠKRAT, PALČEK	
	DALJŠE ČASOVNO OBDOBJE	KRILO RIMSKE KONJENICE																RDEČI KRIŽ
SUHA REČNA STRUGA						JAPONSKA NABIRALKA BISEROV				SVETILKA NA OLJE								MEDNARODNI UMETNI JEZIK
						TELEVIZIJA				IVAN LENDL								
VEDA O ELEKTRIČNEM PREVAJANJU														ZVIT ŠOP LAS				
SUROVINA ZA ČOKOLADO						VELIKO SKLADIŠČE ZA ŽITO								LEPLJIV IZCEDEK IGLAVCEV				

Dolgi zimski večeri so najbolj prijetni v družbi dobre knjige. Založba Mladinska knjiga skrbi, da se za vsak okus najde dobra zgodba.

Mladinska knjiga podarja tri knjižne nagrade:

1. nagrada: **Mi smo medvedi**, Friderick Backman;
2. nagrada: **Otok kamelij**, Tabea Bach;
3. nagrada: **Akupresura**, dr. Franz Wagner.

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski prepilj, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna **najkasneje do 7. februarja** 2019. Med pravnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebani nagrajenci decembrske križanke so:

1. nagrado (monografija Pripoved o življenju in delu Miroslava Vilharja) prejme **SONJA KLANJŠEK, Orehek 68, 6258 Prestranek;**
2. nagrado (slikanica Jakob in postojnski zmaj) prejme **IRENA MIKLAVEC, Pivška 1, 6230 Postojna;**
3. nagrado (dežnik z logotipom Občine Postojna) prejme **DORA TOMADUZ, Ulica Dolomitskega odreda 18, 6230 Postojna.**

Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti.

Iz fotografskega ateljeja Zirmann - Murovec

Na prvem letošnjem srečanju smo člani uredništva *Postojnskega prepaha* sprejeli odločitev, ki se je v naših glavah pletla že kar nekaj časa. Po štirih letih in 44 prenovljenih številkah našega časopisa smo si bili enotni, da sta rubriki *Z višine* in *Nostalgija* polagoma izzveneli. Sklenili smo, da je čas za nekaj novega. No, ne ravno novega, saj želimo na zadnji strani časopisa ohraniti vsebine, povezane s preteklostjo naših krajev in s posameznimi sledmi, ki jih je tukaj zapustila človeška roka – z osebnimi ali dogodki, ki so zaznamovali tukajšnje življenje ter z enkratno podobo pokrajine, njenih vrhov in rek. V vseh teh letih, ko smo iskali ustrezne fotografije, ste se številni bralci resnično izkazali kot naša »desna roka«. To sodelovanje je bilo – verjamemo – v obojestransko zadovoljstvo, in ga želimo sedaj nadgraditi. Skupaj z vami želimo pokukati v vaše fotografske albume, v škatle ali predale, v katerih hranite stare fotografije, ter izbrskati najbolj zanimive, z vami deliti spomine (vezane na posamezne fotografije), jih seveda zapisati in objaviti. Naše pozornosti bodo deležni tako poklicni kot ljubiteljski, znani in neznani fotografi.

Fotografija – natančna podoba sveta, ki nas obkroža v nekem določenem trenutku, je ne nazadnje nastala prav zaradi želje ali hotenja človeka, da ta poseben trenutek ohrani za »večnost«. Ne bomo si postavljali niti časovnih niti prostorskih omejitev. Zanimajo nas dogodki, ljudje in z njimi povezane anekdote; in prav starejši občani ste največkrat bogata zakladnica takšnih informacij. Sporočite nam, ali hranite takšne fotografije in to, ali vam je kaj še posebej ostalo v spominu. Morda nas lahko tudi opozorite na koga, ki bi ga bilo vredno povabiti k sodelovanju ali delite z nami spomine svojih prednikov. Končni rezultat – objavljene fotografije, povezane s spomini in z zgodbami, bodo neprecenljivo gradivo, saj bo z leti postajalo še dragocenejše. Gre seveda za zgodbe »malih«

ljudi, ki jih dnevno piše zgodovina, a jih le redko najdemo objavljene. Pišete nam lahko na naslov **Postojnski prepah, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna** ali na elektronski naslov **postojnski.prepah@postojna.si**. Kot kustosinja v Notranjskem muzeju Postojna bom zelo vesela, če boste posamezniki delili svoje zgodbe z nami, četudi ne hranite pripadajočih fotografij.

Prav vsak občan namreč hrani spomine na mesto, kraje in vasi, ki sestavljajo današnjo občino Postojna, ter na ljudi ali dogodke, ki so oblikovali oziroma gradili njihovo današnjo podobo. Hranimo tudi takšne spomine, ki so pravzaprav še zelo sveža preteklost in bodo morda bolj zanimivi naslednjim generacijam. Zbrani v nekakšno sestavljanko in zapisani bodo skupaj dopolnjevali do sedaj poznano zgodbo in podobo naših krajev. Ljudje namreč soustvarjamo zgodovino, in prav spomini posameznikov so še kako pomembni pri njenem ohranjanju in njenem zapisovanju.

Veslimo se novih fotografij in z njimi povezanih zgodb. Na straneh *Postojnskega prepaha* smo z vašo pomočjo predstavili že kar nekaj zanimivih, a je gotovo ostalo še veliko nezapisanih. Člani uredništva se zavedamo, da rubrike *Ohranjene podobe* ne bomo uspeli udejanjiti brez vaše pomoči. Upamo, da vas bo naše vabilo spodbudilo in boste ponovno pobrskali med starimi fotografijami ter nas opozorili nanje.

Tokrat objavljamo za pokušino dve fotografiji. Nastali sta sicer v **profesionalnem ateljeju Jakoba Zirmanna v Postojni**. Na starejši fotografiji (posneta je bila leta 1933) je upodobljen **Avgust Kafol** (Čepovan, 1882 – Ljubljana, 1955), priznani slovenski gozdar, ki je kar 45 let služboval na Krasu. Pod vodstvom moža, ki ga je Primorski dnevnik leta 1950 poimenoval »veteran našega

Krasa«, je bilo pogozdenih kar 2000 ha kamnatega kraškega terena, Kafol pa je bil tudi prvi, ki si je prizadeval prvotne monokulturne nasade črnega bora spremeniti v mešane sestoje jelke in različnih listavcev. Uredil je drevesnice v Vipavi, Postojni, Čepovanu in Komnu; slednjo je vodil sam do svoje smrti leta 1955. Leta 1952 je postal častni član Društva inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije Slovenije. To mu je dve leti po smrti postavilo v Komnu spomenik – delo še enega našega rojaka, v Stari vasi rojenega kiparja, slikarja in likovnega pedagoga Janeza Sajeveca. Dve desetletji pozneje (leta 1953) pa je nastala druga fotografija. Za spomin je fotograf v svojem ateljeju na Prešernovi ulici ujel v objektiv **Miklavža v spremstvu dveh angelov in parkeljna**.

Profesionalno pot **fotografskega mojstra Jakoba Zirmanna** in njegovih naslednikov je z razstavo in v brošuri obširneje predstavil muzealec **Dejan Vončina**. Zapisal je, da se je Zirmann izučil fotografske obrti pri fotografskem mojstru Antonu Jerkiču v Gorici, svoj prvi atelje pa odprl leta 1923 v Postojni. Leta 2013 je **družina Zirmann - Murovec** praznovala 90-letnico neprekinjenega delovanja v Postojni in 70 let dela na lokaciji, kjer Zirmannovi nasledniki delujejo še danes, na Prešernovi ulici. Bogato družinsko tradicijo sta do leta 2010 nadaljevala **Jakobova vnukinja Lilijana in njen mož Milan Murovec**, nato pa sta obrt prevzela **njuna otroka Irena in Marko**. Poleg svoje osnovne dejavnosti vsi skupaj tvorno sooblikujejo tudi *Postojnski prepah*.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografiji: arhiv družine Zirmann - Murovec.

